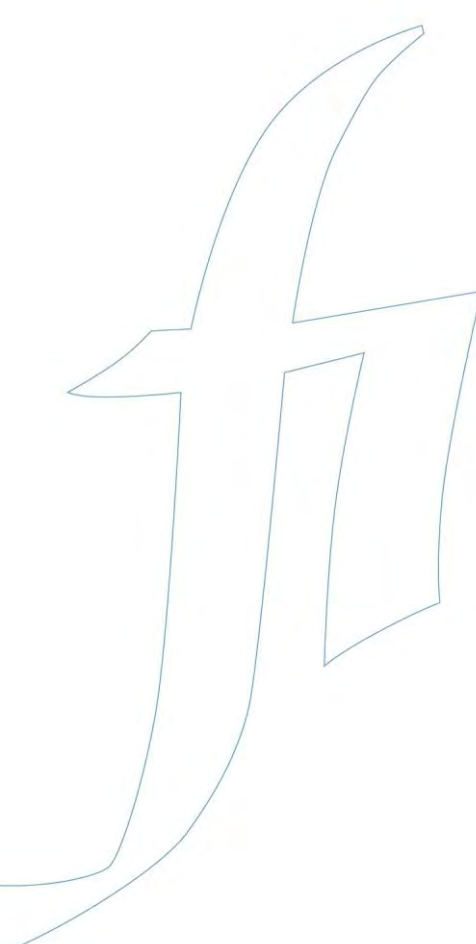

Årsredovisning 2018

19 februari 2019
Dnr 19-2182

INNEHÅLL

GD HAR ORDET	4
OM FINANSINSPEKTIONEN	7
Finansinspektionens uppdrag	7
Så finansieras FI	8
Organisation och ledning	8
Styrelsens sammansättning	9
LÄSANVISNINGAR	10
Årsredovisningens disposition	10
Mätmetoder	10
Kostnader, intäkter och tid	10
Tabeller och diagram	10
ÖVERGRIPANDE FINANSINSPEKTIONEN	11
Samlad bedömning FI	11
Fortsatt ökad verksamhet	11
Ekonomiskt resultat	14
TILLSYN	18
Verksamhetsöversikt	19
Prestationer	22
Heltäckande tillsyn	22
Bankområdet	24
Försäkringsområdet	27
Marknadsområdet	28
Konsumentskyddsområdet	30
Systemstabilitet och makrotillsyn	34
Rapportering	35
Ingripanden	36
Resultatbedömning	37
REGELGIVNING	39
Verksamhetsöversikt	39
Prestationer	39
Föreskriftsarbete	40
Resultatbedömning	41
INTERNATIONELL REGLERING OCH TILLSYN	42
Europeiskt samarbete	43
Regionalt samarbete	44
Globalt samarbete	44
TILLSTÅNDSPRÖVNING	46
Verksamhetsöversikt	46
Effektivisering av tillståndsprövningen	47
Prestationer	48
Resultatbedömning	50

ÖVRIG VERKSAMHET	51
Finansiell folkbildning	51
Finansmarknadsstatistik	54
Samhällsskydd och beredskap	54
Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	55
Krigsförsäkringsnämnden	55
ÖVRIG ÅTERRAPPORTERING	56
Lokalförsörjning	56
Preciserad inriktning för arbetet med civilt försvar	56
Avgiftsredovisning	56
Rapporterade uppdrag	60
KOMPETENSFÖRSÖRJNING	61
Attraktiv arbetsgivare	61
Resultatbedömning	63
FINANSIELL REDOVISNING	64
Resultaträkning	64
Balansräkning	65
Balansräkning fortsättning	66
Anslagsredovisning	67
Tilläggsupplysningar och noter	68
Sammanställning över väsentliga uppgifter	79
Styrelsens ersättningar under 2018 och övriga uppdrag	80
INTERN STYRNING OCH KONTROLL	81
ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE	82
Vårt ställningstagande	82

Gd har ordet

Erik Thedéen,
generaldirektör FI

Finansinspektionen (FI) har en stor och komplex verksamhet. Ofta – bland annat i årsredovisningen – delar vi upp den i tre huvudkomponenter: regelgivning, tillståndsgivning och tillsyn. Inom regelgivning tillämpar och kompletterar FI de regler som lagstiftaren (i Sverige eller på EU-nivå) har lagt fast. Tillståndsgivning handlar om att se till att företag som vill bedriva finansiell verksamhet uppfyller de krav som ställs i regelverket. Och tillsyn syftar till att kontrollera att företag med tillstånd fortsätter att leva upp till kraven och även i övrigt agerar i enlighet med uppställda regler, samt att ingen utan tillstånd bedriver verksamhet som kräver ett sådant.

Det är lätt att se att delarna är sammankopplade. Utan regler och tillstånd är det omöjligt att veta vad och vilka tillsynen ska granska. Utan tillsyn är det omöjligt att avgöra om regler följs.

Tillsynen i centrum

FI är en tillsynsmyndighet. Det helt övervägande antalet företag under tillsyn vill göra rätt. Genom tydliga regler och annan kommunikation försöker FI göra klart vilka kraven och förväntningarna är. Men det är genom tillsyn vi kan hålla koll på vad företagen faktiskt gör. Och genom att företagen vet att FI håller koll blir de mer benägna – eller till och med angelägna – att följa reglerna. För företagen vet att FI är beredd att rikta sanktioner mot dem som överträder regler, i sista hand genom att återkalla tillstånd. Att FI följer upp tillsynen med skarpa sanktioner mot dem som inte gör rätt bidrar alltså till bättre regelefterlevnad.

Det är på denna grund FI under flera år strävat efter att kombinera mer kommunikation om regler och förväntningar på företagen med mer tillsyn. Därför är det glädjande att kunna rapportera att FI fortsätter att öka den tid vi lägger på tillsyn. Under 2018 ägnade vi drygt 60 000 fler timmar – motsvarande ungefär 40 årsarbetskrafter – åt tillsyn än året innan.

FI strävar efter att fortsätta att göra mer tillsyn, men kan inte helt fritt styra över hur resurserna fördelas. Regelgivning påverkas till exempel av om det kommer nya regelverk där FI behöver skriva nya föreskrifter eller se över gamla. Även makrotillsynsåtgärder – som namnet till trots rör regelgivning snarare än tillsyn – kan kräva stora arbetsinsatser, exempelvis genom att amorteringskrav hanteras via föreskrifter. På samma sätt styrs behovet av resurser för tillståndshantering av hur många ansökningar som kommer in. Även direkta uppdrag från regeringen måste tas om hand. Men inom den del av budgeten som FI kontrollerar prioriterar vi tillsyn.

Effektivitet och förändring

Att vi vill göra mer kräver att FI arbetar mer effektivt. Bland annat därför beslutade vi under 2018 att ändra organisationen så att ansvaret för konsumentskyddstillsyn integreras i den övriga tillsynen. FI har också under en tid arbetat med att effektivisera handläggningen av tillstånds- och anmälningsärenden. Det har gett resultat i termer av kortare handläggningstider och därmed bättre service till de företag som söker tillstånd. Som ett nästa steg har vi beslutat att inrätta en

särskild tillståndsavdelning med uppdrag att ytterligare effektivisera hanteringen.

Viktigt att förklara och motivera

FI är en viktig myndighet. Så tänker nog alla generaldirektörer (och chefer i allmänhet) om sitt ansvarsområde. Men jag menar allvar: FI har samhällsviktiga uppgifter. Och som en följd av det har vi stora befogenheter. Med detta följer ett stort ansvar.

Att FI även av andra uppfattas som en viktig institution bekräftas av den uppmärksamhet vi får, inte minst i media och i debatten. Att förklara oss inför en bred allmänhet är en skyldighet vi har som myndighet, inte minst när vi fattar beslut som rör många enskilda medborgare, som amorteringskrav.

Av motsvarande skäl ser vi det som viktigt att på olika sätt förklara för företag under tillsyn hur FI ser på policy- och regelfrågor. Det är ett led i vad vi brukar kalla kommunikativ tillsyn, ett synsätt byggt på att vi vill göra det lätt att göra rätt. Exempelvis inrättade vi under året ett Innovationscenter för att bistå företag när det gäller frågor kring innovativa finansiella tjänster.

I samma syfte – låt vara mindre publikt – fortsatte FI att utveckla våra direkta kontakter med företagen under tillsyn. Det ger oss möjlighet att berätta hur vi ser på regler och risker, samtidigt som vi får ta del av företagets synpunkter. Under 2018 hade vi omkring 150 möten av den typen, på olika nivåer i företag och branschorganisationer, från styrelser och neråt.

En annan del av den publika uppmärksamheten beror på att FI får kritik för saker vi gjort och – ibland – inte gjort. Även det avspeglar att FI har viktiga uppdrag och stora befogenheter. Att vi granskas och ifrågasätts är därför naturligt. Det tvingar oss att skärpa vår analys och argumentation. I förlängningen hjälper det oss att fullgöra våra uppdrag på ett bättre sätt.

Finansiella obalanser och bostadslån

Även under 2018 stod FI:s åtgärder för att motverka finansiella obalanser på kreditmarknaden i centrum. Det skärpta amorteringskravet som trädde i kraft i mars är en förklaring. Trots att det skärpta kravet i sig är en mindre kraftfull åtgärd än bolånetaket (från 2010) och det första amorteringskravet (från 2016) var många kommentarer kritiska.

En tänkbar förklaring är att det skärpta kravet aviserades samtidigt som bostadsmarknaden gick in i en lugnare fas. Vissa har hävdat att FI tagit ett hårt grepp om bostadsmarknaden i allmänhet och stängt ute unga i synnerhet. FI håller inte med om vare sig beskrivningen av läget eller av amorteringskravets effekter. Priserna är i huvudsak stabila, omsättningen och andelen unga låntagare oförändrade. Och det skärpta amorteringskravet berör som planerat en liten andel av nya låntagare.

Att prisuppgången stannat upp och bostadspriserna stabiliserats är av godo. Det ger förutsättningar för en lugnare utveckling på bolåne marknaden, vilket var avsikten med våra åtgärder. Det behövs fler bostäder, men det är ohållbart om det sker på bekostnad av ständigt stigande priser och skulder.

Verkligheten testar regler och motståndskraft

Under hösten framkom i olika rapporter misstankar om penningtvätt i vårt närområde. Även om svenska banker inte är bland dem som främst pekats ut riktar FI mer uppmärksamhet på att motverka penningtvätt. Det gör vi bland annat genom tätare samarbete med de nordiska och baltiska tillsynsmyndigheterna.

Inget testar regelverk lika effektivt som verkliga oväntade händelser. Ett exempel under 2018 var när Nasdaq Clearing gjorde stora förluster sedan en enskild clearingmedlem inte klarat av sina åtaganden. Förlusterna bröt igenom flera av skyddsvallarna och Nasdaq Clearing blev tvunget att tillsammans med clearingmedlemmarna fylla på den så kallade obeståndsfonden. Systemet bestod provet, men händelsen, som är exceptionell även i ett internationellt perspektiv, väcker ändå frågor om regelverken är tillräckliga. Och den påminner om vikten av att ha regler som gör att viktiga system och företag klarar även det oförutsedda.

I detta ligger ett av FI:s kärnuppdrag: Att genom regelgivning, tillståndsprövning och tillsyn verka för att bygga motståndskraft mot de störningar som oundvikligen uppstår. Det arbetet blir aldrig färdigt. Det handlar om att fortlöpande utveckla regelverk, arbetssätt och analysmetoder. Det handlar också om att tänka på helheten så att balansen mellan målen stabilitet, högt konsumentskydd och väl fungerande marknader blir rätt och rimlig. Som inom andra politikområden måste finansiell reglering och tillsyn bygga på avvägningar.

Kompetensen avgörande

FI har som sagt viktiga uppgifter. De kräver medarbetare med hög kompetens. Att säkra kompetensförsörjning är därför en central del i FI:s fleråriga utvecklingsplan. Under 2018 fick vi 54 fler anställda och långt fler nya, eftersom personalomsättningen är fortsatt hög. Samtidigt kunde vi glädjande nog se att personalomsättningen gick ner för andra året i rad till 14 procent. Den interna rörligheten är fortsatt hög: över en fjärdedel av utlysta tjänster tillsattes med personer som redan jobbade på FI. Det gör att medarbetarnas kompetens tillvaratas och utvecklas, vilket är till nytta för både den enskilde och FI. Jag hoppas och tror att det faktum att fler vill jobba på FI och att fler vill jobba här längre också avspeglar att medarbetarna känner vilket viktigt uppdrag vi har.

Och ytterst är medarbetarnas kompetens och deras målinriktade och engagerade arbete förutsättningar för att FI ska kunna fullgöra vårt uppdrag i allmänhetens tjänst: att värna ett stabilt finansiellt system, väl fungerande marknader och högt konsumentskydd, samt att motverka finansiella obalanser. Det gjorde vi 2018. Jag är övertygad om att vi kommer att göra det även kommande år.

Stockholm i februari 2019

Erik Thedéen

Generaldirektör

Om Finansinspektionen

FINANSINSPEKTIONENS UPPDRAG

Finansinspektionen (FI) är en myndighet som reglerar och övervakar finansmarknaden.

Av förordningen (2009:93) med instruktion för FI framgår att myndigheten ansvarar för tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning som rör finansiella marknader och finansiella företag. Uppdraget är att bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. Myndigheten ansvarar även för makrotillsynen. Det innebär att FI ska vidta åtgärder för att motverka finansiella obalanser och därigenom stabilisera kreditmarknaden samtidigt som man beaktar åtgärdernas effekt på den ekonomiska utvecklingen.

FI:s regler ska vara kostnadseffektiva och tydliga för medborgare och företag att förstå och följa.

FI ska biträda regeringen med yttranden och utredningar samt lämna särskilda rapporter. FI lämnar årligen två rapporter som analyserar och bedömer den finansiella stabiliteten (Stabilitetsrapporterna) och en om FI:s erfarenheter från tillsynsarbetet med konsumentskydd (Konsumentskyddsrapporten). FI rapporterar också förslag till nya och ändrade avgifter för tillsyn och tillstånd minst två gånger per år.

Av instruktionen framgår vidare att FI ska delta aktivt i samarbetet inom Europeiska unionen. Detta sker inom ramen för det europeiska systemet för finansiell tillsyn.

FI ska fullgöra de uppgifter som ska skötas av en så kallad behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordningar. Det gäller bland annat det som rör samarbete mellan nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftning, europeiska riskkapitalfonder och europeiska fonder för socialt företagande.

I uppdraget ingår dessutom uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap, förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap och enligt 22 § första stycket atomansvarighetslagen (1968:45). FI ska också utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Krigsförsäkringsnämnden (KFN). Enligt FI:s instruktion ska myndigheten upplåta lokaler och utföra administrativa uppgifter åt Bokföringsnämnden (BFN).

I det årliga regleringsbrevet från regeringen finns mer precisa mål och uppdrag för FI:s verksamhet samt återrapporteringskrav. Utöver detta kan FI få uppdrag genom särskilda regleringsbeslut.

I regleringsbrevet för 2018 finns exempelvis krav på att FI återrapporterar om hur myndighetens insatser har bidragit till att det finansiella systemet medverkar till en hållbar utveckling, och hur insatser för att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden har genomförts.

SÅ FINANSIERAS FI

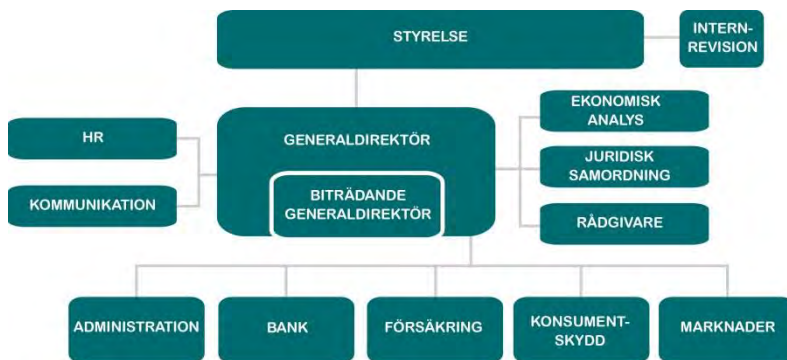
FI:s verksamhet finansieras till största delen av avgifter som tas ut av de företag och personer som står under myndighetens tillsyn.

Avgifterna går in till statsbudgeten och ska på sikt motsvara de utgifter som FI redovisar mot förvaltningsanslaget, anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter och anslagsposten för Krigsförsäkringsnämnden.

FI får ett förvaltningsanslag för verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning och finansmarknadsstatistik. Myndigheten disponerade 2018 även en anslagspost för Krigsförsäkringsnämndens kostnader. FI får också ett anslag för att betala medlemsavgifter till de tre europeiska tillsynsmyndigheterna, Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma).

FI tar ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar. FI disponerar över dessa intäkter och avgifterna ska på några års sikt täcka kostnaderna för prövning av ansökningar och anmälningar. Den verksamhet som avser samhällsskydd och beredskap finansieras till största delen av bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). FI redovisar även avgifter som avser resurssamverkan med BNF enligt 4 § avgiftsförordningen (1992:191).

ORGANISATION OCH LEDNING

FI leds av en styrelse som har fullt ansvar för myndighetens verksamhet. Regeringen utser styrelsens ledamöter. Styrelsen beslutar i principiella frågor och i frågor som är av större vikt, exempelvis nya regler, sanktioner och planering av FI:s verksamhet. Generaldirektören, som också är styrelseledamot, ansvarar för den löpande verksamheten. FI:s internrevision arbetar på styrelsens uppdrag. Verksamheten drivs från lokaler i Stockholm. Myndigheten hade 574 anställda vid utgången av 2018, varav 313 kvinnor och 261 män.

FI organiserade under 2018 sin verksamhet i fem verksamhetsområden och fyra staber. Verksamhetsområdena var Bank, Försäkring, Marknader, Konsumentskydd och Administration. Staberna var Ekonomisk analys, HR, Juridisk samordning och Kommunikation.

För att ytterligare stärka arbetet med konsumentskyddsfrågor och tillståndshantering beslutade styrelsen i mitten av november 2018 om

förändringar i organisationen från och med den 1 januari 2019. Konsumentskyddsfrågorna integreras sedan dess med övrig tillsyn inom Bank, Försäkring och Marknader. En intern konsument-skyddskommitté som ska samordna konsumentskyddsarbetet skapas och staben Ekonomisk analys kommer samtidigt att få ett vidgat uppdrag med ansvar för att utveckla policy- och analysarbete inom konsumentskyddsområdet.

Därtill skapas en central tillståndsavdelning på staben Juridik och It blir ett eget verksamhetsområde, mot tidigare då det varit en avdelning under området Administration.

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING

FI:s styrelse består av:

- Sven-Erik Österberg, ordförande, landshövding
- Maria Bredberg Pettersson, vice ordförande, generaldirektör
- Marianne Eliason, f d justitieråd
- Astri Muren, professor
- Hans Nyman, hovrättsråd
- Mats Walberg, hovrättsråd
- Anders Kvist, finansdirektör (t.o.m. 7 mars 2018)
- Peter Englund, professor (fr.o.m. 29 juni 2018)
- Erik Thedéen, generaldirektör för FI

Styrelsens ersättningar och övriga uppdrag redovisas sist i avsnittet Finansiell redovisning.

Läsanvisningar

ÅRSREDOVISNINGENS DISPOSITION

Resultatredovisningen inleds med avsnittet, Övergripande FI, som redovisar resultat och återrappporteringskrav på en myndighetsövergripande nivå. Därefter återrappporteras prestationer för FI:s tre huvudsakliga verksamheter (tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning) samt återrappportering av FI:s övriga verksamheter. Dessa avsnitt inleds med en beskrivning av uppdragen enligt FI:s regleringsbrev och instruktion. Därefter ges en kort beskrivning av verksamheten och en sammanfattande bedömning av resultatet för 2018.

Det internationella arbetet är en allt viktigare del i FI:s tillsyn och regelgivning, och har därför fått ett särskilt avsnitt i årsredovisningen för 2018, Internationell reglering och tillsyn.

I avsnittet Övrig återrappportering redovisas FI:s avgiftsbelagda verksamhet, myndighetens lokalförsörjning och särskilda återrappporteringar av regeringsuppdrag som gjorts under året.

I avsnittet om FI:s kompetensförsörjning redovisas åtgärder som vidtagits för att säkerställa en god kompetensförsörjning.

FI:s finansiella redovisning består av resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, tilläggsupplysningar och noter och sammanställning av väsentliga uppgifter samt styrelsens ersättningar och övriga uppdrag.

MÄTMETODER

I tabellerna redovisas data för åren 2016–2018. FI har bedömt att treårs-serier ger tillräckligt underlag för att bedöma resultatet och dess utveckling. Årets redovisning innehåller ett diagram med en tidsserie om tio år för att visa den långsiktiga utvecklingen av antal arbetade timmar.

KOSTNADER, INTÄKTER OCH TID

Det ekonomiska utfallet och utfallet av arbetad tid har hämtats från ekonomisystemet Agresso. Sedan 2016 redovisar FI nettokostnader i årsredovisningen. Till skillnad från kostnader innehåller nettokostnader även gemensamma intäkter som allokaterats till de olika verksamheterna. Det fördelade beloppet hanteras som en nettokostnad och fördelningen baseras på redovisad tid. De kostnaderna som allokteras ut består dels av kostnader för myndighetens ledning och administration, lokaler, inventarier samt utbildning av egen personal, dels av gemensamma intäkter som till exempel ränteintäkter och valutakursvinster.

TABELLER OCH DIAGRAM

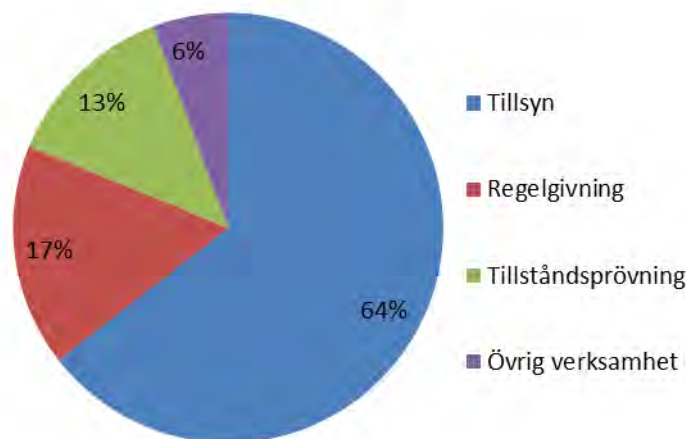
Tabell 1 redovisar antal avgjorda ärenden inom olika verksamhetsprocesser/ärendekategorier. I årsredovisningen för 2016 och 2017 redovisades antal ärenden som hanterats inom riktigtid. Detta redovisas mer i detalj under tillståndsavsnittet.

Tabell 7 redovisade tidigare resultat av tillsynsundersökningar. Vilka ärenden som inkluderades skilde sig emellertid från modellen i den heltäckande tillsynen. Från och med 2018 redovisas samma urval som tillämpas i den heltäckande tillsynen.

Från 2018 förfogar FI inte längre över medel för Samordningsorganet mot penningtvätt, vilket medför att tabell 19 från 2017 tagits bort.

Övergripande Finansinspektionen

Diagram 1. Verksamheternas andel av FI:s totala kostnader

SAMLAD BEDÖMNING FI

FI bedömer att myndigheten i allt väsentligt har nått de övergripande verksamhetsmålen samt genomfört uppgifter och uppdrag enligt instruktionen och regleringsbrevet.

Inför 2018 stärktes FI:s förvaltningsanslag för att hantera den ökade tillsynen av storbankerna, förstärka arbetet mot penningtvätt, integrera hållbarhetsarbetet i tillsynen samt hantera nya regelverk. Dessa prioriteringar avspeglas i att tillsynsverksamhetens andel av kostnaderna ökade från 63 procent 2017 till 64 procent 2018. Ökningen i antalet timmar var än mer tydlig.

Tillsynsverksamheten har fungerat väl och FI har följt den fastställda strategin om ett riskbaserat arbetssätt. Samtidigt nåddes målen som sammanfattas under begreppet heltäckande tillsyn i hög grad.

Bedömningen av FI:s regelarbete är att myndigheten har tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd med god kvalitet enligt de krav som ställs av europeiska regelverk. FI har i regelarbetet också verkat i enlighet med det ansvar som myndigheten har för finansiell stabilitet och ett gott konsumentskydd.

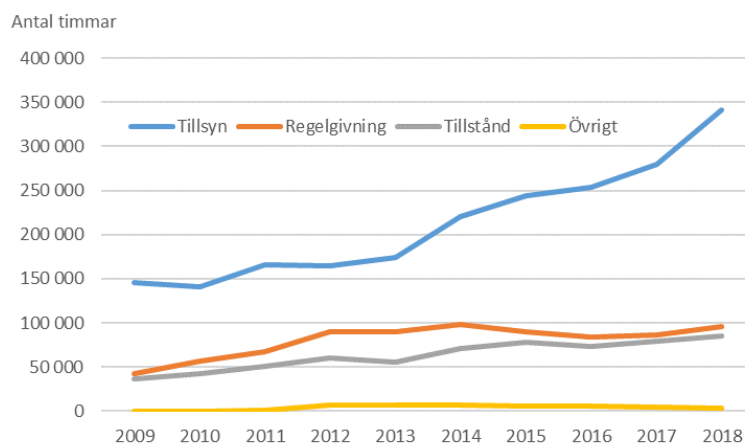
FI bedömer att handläggningen av tillståndsärenden håller god kvalitet, även i komplicerade ärenden och när praxis saknas. Handläggningen av tillståndsärenden tar dock i vissa fall relativt lång tid. De insatser som genomförts under 2018 för att korta handläggningstiderna har haft effekt och fler ärenden handläggs nu inom fastställda handläggningstider.

FORTSATT ÖKAD VERKSAMHET

FI:s verksamhet har ökat kraftigt sedan finanskrisen. Som framgår av diagrammet nedan ökade antalet arbetade timmar inom regelgivning kraftigt de första åren och har sedan 2012 varierat mellan 80 000 och 100 000 timmar. Allt fler regelverk ställer också krav på fler och ibland mer komplexa tillståndsprövningar. Den arbetade tiden inom

tillståndsprovningen ökade från cirka 37 000 timmar 2009 till cirka 85 000 timmar 2018. Antalet arbetade timmar inom tillsynsverksamheten ökade från cirka 150 000 timmar 2009 till cirka 350 000 timmar 2018, vilket återspeglar den långsiktiga ambitionen att stärka tillsynen. I ”övrigt” ingår exempelvis arbete med finansmarknadsstatistik och finansiell folkbildning.

Diagram 2. Antal arbetade timmar uppdelade på FI:s kärnverksamheter* 2009–2018

Källa: Agresso

* Arbetade timmar på styrning och stöd framgår inte av diagrammet.

Även antalet avgjorda ärenden har blivit fler. De ökade från drygt 12 000 ärenden 2009 till nästan det dubbla 2018. Tabellen nedan visar antalet avgjorda ärenden de tre senaste åren. För samtliga ärendekategorier har antalet ökat sedan 2017. I ”övrigt” ingår FI:s administrativa ärenden, samverkan med andra myndigheter och allmänheten samt internationellt arbete.

Tabell 1. Antal avgjorda ärenden inom olika verksamhetsprocesser

Ärende	2018	2017	2016
Tillsyn	6 807	5 709	3 598
Regelgivning	1 419	1 066	823
Tillståndsprovning	5 345	4 912	4 989
Övrigt	10 061	9 329	11 764
Totalt	23 632	21 016	21 174

Källa: Platina

Tydlig och bred kommunikation samt dialog med omvärlden
FI strävar efter en tydlig och bred kommunikation för att förbättra tillsynen samt stärka förståelsen för uppdraget och trovärdigheten hos allmänheten och företag under tillsyn.

I FI:s rapportserie FI-analys publicerades följande tre rapporter under året:

- *Bolånetaket har dämpat hushållens skulder* (FI dnr 18-6563)
- *Låga räntor och stora utbetalningar från pensionsförvaltare* (FI dnr 18-8868)
- *Referensräntor i förändring* (FI dnr 18-21823)

I FI:s rapportserie FI-tillsyn publicerades följande nio rapporter under året:

- FI-tillsyn 1: *Erfarenheter från penningtvättstillsynen 2016–2017* (FI dnr 18-6701)
- FI-tillsyn 2: *Revisionstillsyn över företag av allmänt intresse* (FI dnr 18-3414)
- FI-tillsyn 3: *Hantering av marknadsrisker i sparbankerna* (FI dnr 18-7106)
- FI-tillsyn 4: *Kartläggning av fondandelsfonder* (FI dnr 18-9366)
- FI-tillsyn 5: *Marknadsmisshandlingar 2017–2018* (FI dnr 18-10948)
- FI-tillsyn 6: *Hållbarhetsinformation i fonder* (FI dnr 18-9981)
- FI-tillsyn 7: *Hållbarhetsperspektiv vid kreditgivning till företag – en uppföljning* (FI dnr 18-11733)
- FI-tillsyn 8: *Styrning och kontroll av it-verksamheten i försäkringsföretag* (FI dnr 18-9203)
- FI-tillsyn 9: *Bankernas arbete med informations- och cybersäkerhet* (FI dnr 18-18413)

FI har i uppdrag att skriva två stabilitetsrapporter per år. Rapporterna *Stabiliteten i det finansiella systemet* publicerades i maj, respektive november (FI dnr 18-7140 och 18-20866). FI redogör årligen också för myndighetens erfarenheter av tillsynsarbetet om konsumentskydd och i mars publicerades rapporten *Prioriteringar i FI:s tillsyn för att stärka konsumentskyddet* (FI dnr 18-5759).

I april publicerades den årliga bolånerapporten *Den svenska bolånemarknaden 2018* (FI dnr 18-3193).

Exempel på andra rapporter som publicerades under året är *Svenska konsumtionslån 2018* (FI dnr 18-11091), *FI:s användning av makrotillsynsverktyg* (FI dnr 18-10718), *Konsekvenser av brexit för den svenska finansmarknaden* (FI dnr 18-11514), *Bankbarometer* (FI dnr 18-16620) samt *Integrering av hållbarhet i företagsstyrningen* (FI dnr 18-16966).

Under året bjöd FI in till sex FI-forum med följande innehåll:

- *Nya regler för betaltjänster*
- *Nya föreskrifter om försäkringsdistribution*
- *Europeiska bankmyndighetens (EBA) stresstest 2018*
- *Nya föreskrifter om kreditriskhantering*
- *Värdering av försäkringstekniska avsättningar*
- *Översyn och utvärdering av banker*

FI sände åtta poddavsnitt om marknadsmisshandlingar, hållbarhet, FI:s tillsynsarbete (två avsnitt), betaltjänster, börsbolagens anmälningskyldighet, hushållens skulder och försäkringsdistribution. Därtill publicerade FI under 2018 tre avsnitt av podden *Privatekonomi med Finansinspektionen* som tar upp frågor som rör pension, vardagsjuridik och amortering.

Teknisk innovation

Under 2017 ägnade FI på regeringens uppdrag betydande uppmärksamhet åt utvecklingen inom fintech-området. Ett resultat av detta arbete var att FI startade ett innovationscenter under 2018.

Innovationscentret är en plattform för information och dialog med företag som vill bedriva innovationsverksamhet på det finansiella området, exempelvis för bolag som vill komma vidare i sin process mot en lansering av innovationer på marknaden, och som behöver veta vilka regelverk som gäller och vilka eventuella tillstånd som krävs. Centret arbetar dock inte med rådgivning och ska inte utreda och lämna förhandsbesked om exempelvis nödvändiga tillstånd för ett företags specifika innovationsverksamhet. FI samarbetar också med olika svenska och utländska myndigheter i dessa frågor.

EKONOMISKT RESULTAT

Kostnader

FI:s totala kostnader för 2018 var 715 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 69 miljoner kronor jämfört med 2017.

2017 fick FI 25 miljoner kronor i tillfälliga medel för att stärka tillsynen. Dessa medel blev permanenta 2018, samtidigt som ytterligare 55 miljoner kronor tillfördes, främst för att stärka tillsynen. Kostnaderna för tillsynen ökade med 53 miljoner kronor 2018 jämfört med 2017. Kostnaderna ökade även för regelgivning (cirka 8 miljoner kronor) och tillståndsprövning (cirka 6 miljoner kronor). Avgifterna till EU:s tillsynsorgan ökade i och med att deras verksamhet håller på att byggas upp. Detta sker dock inte fullt så snabbt som planerat. Även kostnaderna för verksamhet inom samhällsskydd och beredskap samt Krigsförsäkringsnämndens kostnader ökade under 2018.

Kostnaderna för finansmarknadsstatistik och Bokföringsnämnden låg på ungefär samma nivå som 2017.

Tabell 2. Verksamhetens kostnader, tkr

Kostnader	2018	%	2017	%	2016	%
Tillsyn	460 927	64 %	407 783	63 %	366 507	61 %
Regelgivning	119 733	17 %	111 556	17 %	107 251	18 %
Tillståndsprövning	94 174	13 %	87 743	14 %	82 394	14 %
Samordning mot penningtvätt*	-	-	1 307	0 %	3 502	1 %
Finansiell folkbildning	5 706	1 %	6 840	1 %	7 489	1 %
Finansmarknadsstatistik	14 775	2 %	14 977	2 %	15 482	3 %
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	13 182	2 %	11 381	2 %	10 731	2 %
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	4 386	1 %	2 372	0 %	2 184	0 %
BFN	1 873	0 %	1 902	0 %	2 546	0 %
KFN**	402	0 %	262	0 %	-	-
Summa kostnader	715 158	100 %	646 123	100 %	598 086	100 %
Nettokostnader						
Tillsyn	459 915	64 %	407 254	63 %	366 360	61 %
Regelgivning	119 448	17 %	111 392	17 %	107 203	18 %
Tillståndsprövning	93 921	13 %	87 594	14 %	82 352	14 %
Samordning mot penningtvätt*	-	-	1 306	0 %	3 501	1 %
Finansiell folkbildning	5 697	1 %	6 832	1 %	7 487	1 %
Finansmarknadsstatistik	14 775	2 %	14 976	2 %	15 481	3 %
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	13 182	2 %	11 381	2 %	10 731	2 %
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	4 386	1 %	2 372	0 %	2 184	0 %
BFN	1 872	0 %	1 902	0 %	2 546	0 %
KFN**	402	0 %	262	0 %	-	-
Summa nettokostnader	713 597	100 %	645 271	100 %	597 845	100 %

Källa: Agresso

* Från 2018 förfogar FI inte längre över medel för Samordningsorganet mot penningtvätt.

** Kostnaderna för Krigsförsäkringsnämnden (KFN) redovisades fram till 2016 som indirekta kostnader och fördelades på de olika verksamheterna. Från 2017 fick FI en särskild anslagspost och kostnaderna redovisas separat.

Övriga intäkter

Övriga intäkter – från avgifter, bidrag, andra ersättningar och finansiella intäkter – finansierade 15 procent av FI:s verksamhet. FI:s övriga intäkter uppgick till 119 miljoner kronor 2018.

Övriga intäkter inom tillsyn minskade jämfört med föregående år. De avser huvudsakligen intäkter för det nordiska samarbetet med de gemensamma transaktionsrapporteringssystemen (TRS och TRS 2).

Tillståndsprövningen finansieras helt av avgiftsintäkter. Intäkterna ökade med cirka 2 miljoner kronor jämfört med 2017. Ökningen berodde på fler nya ärenden.

Samhällsskydd och beredskap finansieras av bidragsintäkter och BFN finansieras av avgifter för resurssamverkan.

Tabell 3. Verksamhetens intäkter, övriga intäkter, tkr

	2018	%	2017	%	2016	%
Tillsyn	7 353	6 %	10 253	9 %	8 259	9 %
Regelgivning	286	0 %	164	0 %	48	0 %
Tillståndsprovning	105 565	88 %	103 784	88 %	84 088	87 %
Samordning mot penningtvätt*	-	-	1	0 %	1	0 %
Finansiell folkbildning	9	0 %	7	0 %	2	0 %
Finansmarknadsstatistik	0	0 %	1	0 %	0	0 %
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	4 386	4 %	2 372	2 %	2 184	2 %
BFN	1 873	2 %	1 902	2 %	1 865	0 %
KFN**	0	0 %	0	0 %	-	-
Totalt	119 472	100 %	118 485	100 %	96 447	100 %

Källa: Agresso

* Från 2018 förfogar FI inte längre över medel för Samordningsorganet mot penningtvätt.

** Intäkterna för Krigsförsäkringsnämnden (KFN) redovisades fram till 2016 som indirekta intäkter och fördelades på de olika verksamheterna. Från 2017 fick FI en särskild anslagspost och intäkterna redovisas separat.

Intäkter av anslag

FI:s verksamhet finansierades till 84 procent med anslag. Avräkningen mot anslagen ökade med 63 miljoner kronor jämfört med 2017.

Ökningen förklaras av tidigare nämnda anslagsökningar samt en pris- och löneomräkning av förvaltningsanslaget.

Förvaltningsanslaget finansierade verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning och finansmarknadsstatistik. 2018 användes motsvarande 99 procent av årets tilldelade medel.

Anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter fortsatte att öka under 2018 eftersom tillsynsmyndigheterna befinner sig i en uppbyggnadsfas. Uppbyggnaden går dock något långsammare än planerat och hela anslaget användes därför inte.

FI och BFN kom överens om ett tak för fakturering 2016 till följd av att FI bytte ekonomimodell. Taket var av engångskaraktär och innebar att 681 000 kronor av nettokostnader för BFN finansierades med FI:s förvaltningsanslag 2016. Från 2017 motsvarar intäkterna från avgifterna hela nettokostnaden. FI har fått en separat anslagspost för KFN från 2017.

Tabell 4. Verksamhetens intäkter, intäkter av anslag, tkr

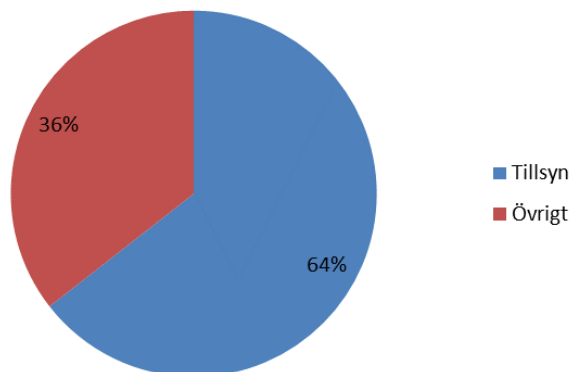
	2018	2017	2016
Tillsyn	453 574	397 531	358 250
Regelgivning	119 448	111 392	107 203
Tillståndsprovning	-	-	-
Samordning mot penningtvätt	-	1 306	3 501
Finansiell folkbildning	5 697	6 832	7 486
Finansmarknadsstatistik	14 775	14 976	15 481
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	13 182	11 381	10 731
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	-	-	-
BFN	0	0	681
KFN*	402	262	-
Totalt	607 076	543 679	503 333

Källa: Agresso

* Intäkterna för KFN redovisades fram till 2016 som indirekta intäkter och fördelades på de olika verksamheterna. Från 2017 fick FI en särskild anslagspost och intäkterna redovisas separat.

Tillsyn

Diagram 3. Kostnad för tillsyn i förhållande till FI:s totala kostnader

FI:s mål enligt regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Krav på återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet samt på vilket sätt insatserna bidragit till att det finansiella systemet medverkar till en hållbar utveckling.

Redovisning ska vidare lämnas för hur tillsynen fördelats på olika typer av tillsynsinsatser och på olika företagskategorier. Av redovisningen ska det också för varje företagskategori framgå hur stor andel av företagen som blivit föremål för någon tillsynsinsats under året. Hur tillsynen fördelas på olika verksamhetsområden ska också redovisas. Redovisning ska även lämnas för hur de ökade resurserna omfattande 80 miljoner kronor har använts för:

- 1.att öka tillsynsinsatserna inom bankområdet,
- 2.att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism,
- 3.att genomföra nya regelverk, samt
- 4.att integrera hållbarhet i befintliga och nya regelverk och i den finansiella tillsynen.

Återrapporteringen om insatserna för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism ska innehålla en redogörelse för hur tillsynen inom området har utvecklats och utvidgats.

Återrapporteringen om att integrera hållbarhet ska göras med avseende på nationella initiativ men även med avseende på insatserna inom internationellt samarbete.

Återrapporteringskrav i övrigt

Redovisning av antalet beslutade sanktioner uppdelat på olika regler.

Redovisa resultatet av myndighetens samverkan med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten för att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden.

Redovisa hur myndighetens samarbete med Ekobrottsmyndigheten har utformats för att underlätta utredningar om marknadsmissbruk i enlighet med 3 kap. 14 § lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning. Därutöver ska även redovisning lämnas om storleken på de sanktionsavgifter som har påförts och en redogörelse för hur avgifterna förhåller sig till påföljder på det straffrättsliga området.

Redovisa samarbetet med Riksgäldskontoret som resolutionsmyndighet avseende samspelet mellan kapitalkrav och minimikravet på nedskrivningsbara skulder.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

FI utövar tillsyn med hjälp av flera verktyg. Ett av verktygen är den löpande analysen av inrapporterad data och annan information, ett annat är olika riskbedömningar och undersökningar, både på företagsnivå och mer övergripande. Slutsatser från tillsynsaktiviteterna kommuniceras vanligen i dialog med de berörda företagen. Om det finns viktiga brister i företagets sätt att arbeta ingriper FI genom att ställa uttryckliga krav på förändringar. Om bristerna bedöms vara allvarliga kan sanktioner riktas mot enskilda företag.

FI:s utgångspunkt är att tillsynen ska vara riskbaserad, det vill säga insatserna ska prioriteras utifrån vilka effekter som problem i ett företag eller en viss aktivitet kan få för det finansiella systemet, för konsumenter eller för samhällsekonomin i stort. Men tillsynen ska samtidigt arbeta brett och omfatta alla de cirka 1 800 företag som verkar på basis av ett tillstånd från FI. Förutom att uppfylla de krav som ställs på en löpande rapportering till FI, ska företagen också bli föremål för någon form av tillsynsinsats över tid. Att etablera en miniminivå för tillsyn är viktigt för att tydliggöra att regler gäller lika för alla och att tillsynen är en realitet för alla företag som FI har gett tillstånd att driva finansiell verksamhet. Tillsynsarbetet kan alltså inte uteslutande utgå från de största riskerna.

Utöver tillsynen av företag med tillstånd, har FI i uppgift att övervaka vissa specifika funktioner och förhållanden på finansmarknaderna. Det gäller frågor om marknadsinformation från företag som handlas på börser och andra marknadsplatser, granskning av prospekt samt att utreda och ingripa mot olika former av marknadsmissbruk. FI har inget tillsynsansvar för de icke-finansiella börsbolagens huvudverksamheter. Men handeln med dessa företags aktier och obligationer, liksom deras hantering av finansiell information i form av prospekt, finansiell rapportering och annan kurspåverkande information, är viktiga för väl fungerande värdepappersmarknader. Dessa företag omfattas därför i viss utsträckning av de finansiella regelverken och därmed även av tillsyn i vissa delar av sin verksamhet. Penningtvätsfrågorna är ett annat exempel på tillsynen av specifika aspekter och

funktioner på de finansiella marknaderna som också berör långt fler än finansiella företag med tillstånd.

Strukturförändringar ändrar riskbilden

Förutsättningarna för att uppnå målen med finansiell reglering och tillsyn påverkas även av mer långsiktiga förändringar i form av nya produkter, nya typer av aktörer, av nya produktions- och distributionsformer och av förändringar i olika yttre förutsättningar. Två sådana förändringskrafter har getts tydligt ökad uppmärksamhet i årets tillsynsarbete.

Cyberrisker

Den tekniska utvecklingen, i form av framför allt digitalisering, innebär möjligheter men också risker. Under 2018 fokuserade FI därför mer än tidigare på så kallade cyberrisker, vilket bland annat kommit till uttryck i två publika rapporter som diskuterar dessa frågor på bank- och försäkringsområdena.

Hållbarhetsfrågor

Hållbarhet är ett annat område som innebär strukturella utmaningar och risker. Under året fortsatte FI det arbete med hållbarhetsfrågor som inleddes 2015 på regeringens uppdrag. FI har haft fortsatt fokus på klimatfrågorna eftersom de innebär potentiella risker för den finansiella stabiliteten. När det gäller konsumentskyddsfrågorna finns det ett bredare spektrum av hållbarhetsaspekter. Här handlar det om att sparare och investerare ska kunna lita på att uppgivna hållbarhetsegenskaper hos olika placeringsalternativ är korrekta.

Hänsyn till hållbarhetsaspekter ska ses som en naturlig del i analysen av de finansiella företagens affärsmodeller och riskhantering, och därmed också vara en naturlig del av den finansiella tillsynen och regleringen.

Under 2018 genomförde FI vissa specifika undersökningar och projekt. Samtidigt arbetade myndigheten internt arbete för att integrera hållbarhetsfrågor och risker i den löpande tillsynen. FI deltog dessutom aktivt i det snabbt växande internationella samarbetet på området mellan tillsynsmyndigheter och centralbanker.

Denna verksamhet och andra åtgärder som FI genomfört på hållbarhetsområdet redovisades i rapporten *Finansinspektionens arbete 2018 för att bidra till en hållbar utveckling* (FI dnr 18-3935), som överlämnades till regeringen i november.

Effektivare styrning genom tillsynskommittéer

Under 2017 infördes en ny modell för styrning av undersökningsarbetet, som tillämpats och vidareutvecklats under 2018. Varje verksamhetsområde har nu en tillsynskommitté som utgör en stående styrgrupp för områdets tillsynsundersökningar i syfte att förbättra styrningen och öka effektiviteten i tillsynsarbetet.

Tillsynskommittéerna tar ställning till alla viktigare styrnings-, policy- och praxisfrågor kring undersökningarna. Detta främjar mer enhetliga arbetssätt och att bedömningar görs på ett konsekvent sätt, oavsett vem som gör undersökningen. Ett syfte är också att kvalitetssäkra skrivelser till berörda företag, exempelvis avstämningsskrivelser och slutskrivelser. Att alla undersökningsprojekt diskuteras, prioriteras och följs upp inom ramen för tillsynskommittéerna gör att

undersökningarna styrs och bedrivs mer effektivt, och bidrar till kortare handläggningstider. Erfarenheterna av den nya strukturen har varit positiva, och under året utvecklades metodiken på basis av vunna erfarenheter.

Omfattningen av tillsynen

Den arbetade tiden inom tillsynsverksamheten ökade från cirka 150 000 timmar 2009 till cirka 350 000 timmar 2018 vilket reflekterar den långsiktiga ambitionen att stärka tillsynen.

Antalet timmar som FI lägger på tillsyn ökade med 22 procent 2018 jämfört med föregående år. Mellan 2016 och 2017 var ökningen 11 procent. Den löpande tillsynen stod för drygt hälften av den arbetade tiden för tillsyn.

Tabell 5. Tid och nettokostnad för tillsyn, tkr

	2018		2017		2016	
	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad
Finansiell analys	54 429	66 350	43 554	56 897	37 777	49 468
Löpande tillsyn	190 218	217 378	152 909	182 912	118 704	142 283
Undersökningar	32 885	38 473	30 251	36 726	29 551	36 442
Sanktioner och ingripande	10 863	12 270	8 199	9 851	7 106	8 565
System- och metodutveckling	23 891	55 534	19 601	50 783	29 545	44 875
Systemförvaltning och drift	7 362	39 781	7 425	44 128	13 939	61 164
Internationellt tillsynsarbete	18 567	25 593	15 667	22 438	16 563	23 563
Samverkan med andra myndigheter *	3 580	4 535	2 671	3 518	-	-
Total för tillsyn	341 794	459 915	280 277	407 254	253 185	366 360

Källa: Agresso

* Sedan 2017 särredovisas samverkan med andra myndigheter.

Tabell 6 nedan visar hur arbetstiden fördelades mellan FI:s olika verksamhetsområden. Under 2017 och 2018 förstärktes framför allt Bank och Marknader, men även Konsumentskydd för att öka tillsynen. Inom Försäkring har ett omfattande arbete med ny reglering för tjänstepensionsföretag tagit stora resurser i anspråk under 2018. Detta har påverkat tillgänglig tid för tillsyn.

Av de 80 miljoner kronor som tilldelades permanent från och med 2018 har cirka 50 miljoner har gått till att på olika sätt förstärka banktillsynen. Resten har använts till att stärka arbetet mot penningtvätt (cirka 4 tjänster), ökad tillsyn med anledning av nya regelverk (cirka 15 tjänster) och för att integrera hållbarhetsarbetet i den finansiella tillsynen (1 ny tjänst samt fler som arbetar med frågan) samt att hantera kostnader som ökar av det faktum att kärnverksamheten ökar (t.ex. lokalhyra och licenser).

Tabell 6. Antal timmar för tillsyn fördelade på verksamhetsområden

	2018	2017	2016
Bank	134 541	90 215	74 430
Försäkring	47 453	50 794	50 783
Marknader	48 777	42 681	32 259
Konsumentskydd	46 046	40 612	37 487
Övrigt	64 977	55 975	58 226
Summa	341 794	280 277	253 185

Källa: Agresso

PRESTATIONER

Med prestationer för tillsyn menas riktade tillsynsaktiviteter eller att FI har publicerat en rapport. Med riktade tillsynsaktiviteter avses vissa undersökningar, vissa tillståndsprövningar och sanktionsärenden. Modellen för beräkning av riktade tillsynsaktiviteter beskrivs i rapporten *Återrapporering av tillsynsinsatser* (FI dnr 19-2637). Slutsatser på basis av antalet prestationer ska dras med försiktighet, eftersom komplexiteten i olika slags prestationer kan skifta betydligt.

Under året publicerade FI nio rapporter i serien FI-tillsyn. Rapporterna syftar till att synliggöra de problemområden som FI identifierat i sin tillsyn. FI har även fortsatt att publicera rapporter inom ramen för rapportserien FI-analys. Utöver dessa rapportserier har FI publicerat rapporter om bland annat bolån, finansiell stabilitet, konsumentskydd och hållbarhet.

Tabell 7. Prestationer för tillsyn, antal

	2018	2017	2016
Rapporter av finansiell analys	24	16	16
Riktade tillsynsaktiviteter			
- Undersökningar*	476	358	323
- Översyns- och utvärderingsprocesser	79	107	97
- Tillståndsprövningar	125	74	73
- Sanktionsärenden	3	7	5

Källa: Platina

* Inkluderar även vissa kartläggningar.

HELTÄCKANDE TILLSYN

FI har som mål att, över tid, göra tillsynsinsatser på alla de cirka 1 800 företag som FI har gett verksamhetstillstånd. På den svenska finansmarknaden finns dock betydligt fler, drygt 25 000 aktörer, än de som verkar på basis av ett tillstånd från FI. Det handlar främst om utländska finansiella företag och fonder (varav åtskilliga saknar fast etablering i Sverige) där det primära tillsynsansvaret ligger hos respektive hemlands tillsynsmyndighet.

I tabellerna 8–9 visas utfallet för FI:s så kallade heltäckande tillsyn. FI:s mål är att samtliga företag med tillstånd från FI över tid ska nås av minst en tillsynsaktivitet. För att styra mot detta har FI som mål att 35 procent av bankerna, sparbankerna, kreditmarknadsbolagen, livbolagen, skadeförsäkringsföretagen, fondförsäkringsföretagen, tjänstepensionsinstituterna, värdepappersbolagen, fondbolagen samt marknadsplatserna och clearingföretagen ska beröras av riktade

tillsynsinsatser under ett år. På motsvarande sätt ska 10 procent av förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare), betal- och e-penningföretagen, konsumentkreditinstituten och försäkringsförmedlarna beröras av riktade tillsynsinsatser under ett år.

Under 2018 nådde FI målen i samtliga företagskategorier, förutom tjänstepensionsinstitut samt betal- och e-penningsföretag. Sammantaget nåddes 63 procent av företagen i gruppen där målet var 35 procent, och 17 procent av företagen i gruppen där målet var 10 procent.

Tabell 8. Antal och andel företag som blivit föremål för riktade tillsynsaktiviteter

Företagskategori	Antal företag	Andel företag som träffats av en aktivitet (%)		
		2018	2017	2016
Banker	44	82	95	79
Sparbanker	47	83	100	100
Kreditmarknadsföretag	35	60	97	32
Livförsäkringsföretag	28	43	93	100
Skadeförsäkringsföretag	116	41	91	100
Fondförsäkringsföretag	8	38	100	100
Tjänstepensionsinstitut	11	9	35	18
Värdepappersbolag	109	69	50	35
Fondbolag	39	100	45	48
AIF-förvaltare	63	70	6	27
Marknadsplatser och clearingföretag	5	60	18	60
Betal- och e-penningföretag	119	3	33	1
Konsumentkreditinstitut	83	18	6	1
Försäkringsförmedlare	1 074	15	17	39

Källa: Platina

Med riktade tillsynsaktiviteter avses vissa undersökningar, tillståndsprövningar och sanktionsärenden. Modellen för beräkning beskrivs i rapporten *Åtterrapporering av tillsynsinsatser* (FI dnr 19-2637).

Följande tabell visar antal ärenden inom respektive kategori. Ett ärende kan beröra flera företag i samma företagskategori.

Tabell 9. Antal riktade tillsynsaktiviteter per företagskategori*

Företagskategori	Översyns- och utvärderingsprocesser											
	Undersökningar**						Tillstånd			Sanktioner		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Banker	70	42	30	10	8	15	53	18	15	-	1	1
Sparbanker	40	47	47	-	1	2	3	7	9	-	2	-
Kreditmarknadsföretag	18	34	11	1	2	6	15	10	5	1	1	-
Livförsäkringsföretag	1	28	28	13	18	13	3	1	3	-	1	-
Skadeförsäkringsföretag	4	110	121	42	52	51	48	38	41	-	-	2
Fondförsäkringsföretag	-	8	8	4	3	6	-	-	-	-	-	-
Tjänstepensionsinstitut	-	11	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Värdepappersbolag	79	7	38	2	18	2	-	-	-	-	2	-
Fondbolag	39	18	19	1	5	-	-	-	-	1	-	-
AIF-förvaltare	44	4	16	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Marknadsplatser och clearingföretag	3	2	1	-	-	1	3	-	-	-	-	2
Betal- och e-penningföretag	-	40	1	2	-	-	-	-	-	1	-	-
Konsumentkreditinstitut	15	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Försäkringsförmedlare	163	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	476	358	323	79	107	97	125	74	73	3	7	5

Källa: Platina

* Med riktade tillsynsaktiviteter avses vissa undersökningar, tillståndsprövningar och sanktionsärenden. Modellen för beräkning beskrivs i rapporten *Återrapportering av tillsynsinsatser* (FI dnr 19-2637).

** Inkluderar även vissa kartläggningar.

*** Statistiken för tillstånd 2016 och 2017 är justerad för områdena Bank och Försäkring eftersom en ny metod har använts för att ta fram statistiken.

**** Statistiken för sanktioner för 2016 är justerad. Vid övergång från tre- till ettårig redovisning av statistiken 2017 blev antalet inte korrekt. Differensen med tabell 10 består i att en sanktion riktades mot ett bolag som inte ingår i den heltäckande tillsynen.

Totala antalet undersökningar ökar främst på grund av att det 2018 gjorts fler övergripande och breda kartläggningar än föregående år, bland annat avseende värdepappersbolag, försäkringsförmedlare, fondbolag och AIF-förvaltare.

Minskningen av antalet undersökningar för försäkringsföretag 2018 beror på motsvarande sätt av att ett antal kartläggande enkätundersökningar som omfattade ett stort antal försäkringsföretag slutfördes 2017 och 2016. Under 2018 har ingen motsvarande kartläggande enkätundersökning slutförts. Antal slutförda undersökningar mot enskilda försäkringsföretag 2018 har varit på motsvarande nivåer som 2017 och 2016.

BANKOMRÅDET

Verksamheten på bankområdet präglades under 2018 av förstärkta tillsynsinsatser, vilket var ett centralt syfte med de ökade anslag som FI fick inför 2018. Det ökade anslaget har möjliggjort personalförstärkningar inom de flesta tillsynsområden men framför allt inom områdena kreditrisker, it-risker och penningtvätt.

Arbetet har bland annat kommit till uttryck i de översyns- och utvärderingsprocesser (ÖUP) som genomfördes för 16 banker. Vidare

gjordes undersökningar på bolåneområdet. Under året ägnade FI mer uppmärksamhet än tidigare åt it- och cyberrisker, liksom åt arbetet mot penningtvätt och terrorismfinansiering. Dessutom pågick arbetet med att föra över tillsynsansvaret över Nordea-gruppen till Europeiska centralbanken (ECB) och den finländska tillsynsmyndigheten. Ansvar överlämnades formellt den 1 oktober 2018.

Under 2018 tog FI också fram en ny rapport, *Bankbarometern*. Den innehåller en översiktlig beskrivning av utvecklingen för de cirka 120 banker, kreditmarknadsföretag och övriga kreditinstitut som FI har tillsyn över. Bankbarometern publiceras varje halvår.

Översyns- och utvärderingsprocesser

FI gjorde under 2018 fördjupade risk- och kapitalbedömningar av tio av de tolv största bankerna och ytterligare sex mindre institut. Det skedde inom ramen för översyns- och utvärderingsprocesserna (ÖUP). Utvärderingarna av de fyra storbankerna som har gränsöverskridande verksamhet gjordes i de så kallade tillsynskollegierna, tillsammans med tillsynsmyndigheter i övriga länder där bankerna är verksamma. För dessa banker hålls riskuppföljningsmöten varje kvartal där man går igenom djupgående analyser. Varje halvår hålls denna typ av möten tillsammans med övriga åtta av de tolv största bankerna i Sverige. FI har därutöver aktivt medverkat i ÖUP-arbetet i respektive tillsynskollegium för två utländska banker som har betydande filialer i Sverige.

Som ett led i att ytterligare öka branschens förståelse för FI:s bedömningar genomfördes ett FI-forum om ÖUP, med särskilt fokus på myndighetens metoder för att bedöma likviditetsrisk samt styrning och kontroll. I linje med EBA:s rekommendationer har FI fortsatt arbetet med att utveckla metoderna för riskbedömningar.

Granskning av interna modeller

Interna riskklassificeringsmetoder (IRK-metoder) som bankerna använder för att beräkna kapitalkrav behöver godkännas av FI. Under året informerade FI om förtydliganden av regelverket och de förväntningar som FI kommer att ha i sin tillsyn av dessa.

FI har också genomfört en undersökning av de berörda bankernas validering av IRK-metoder.

Stresstester och återhämtningsplaner

Stresstester är en del av den fördjupade analysen av bankernas motståndskraft mot finansiell påfrestning. Som en del i det årliga ÖUP-arbetet genomförde FI under 2018 stresstester av de största bankerna för att bedöma behovet av kapitalplaneringsbuffert. Testerna visade att bankerna hade tillfredsställande motståndskraft mot finansiella störningar.

Under 2018 genomförde EBA, med aktiv medverkan av FI, ett stresstest av den europeiska banksektorn. Stresstestet prövade 48 av de största europeiska bankernas motståndskraft i ett scenario med en kraftig konjunkturnedgång i kombination med stort prisfall på fastigheter. EBA:s stresstest visade att de svenska storbankerna har motståndskraft i ett scenario med kraftigt försämrat ekonomiskt läge.

FI granskar stora och medelstora bankers återhämtningsplaner. Där bedöms om institutet kan bevara eller återställa sin finansiella ställning och livskraft vid svår makroekonomisk och finansiell stress.

Bolåneundersökning och konsumtionskreditundersökning

Den årliga bolåneundersökningen fokuserar på olika aspekter av kreditbedömningar i samband med bostadsutlåning. Samtidigt som bolåneundersökningen ingår i FI:s analyser av utvecklingen på bolånemarknaden ur ett makroekonomiskt perspektiv, är den en viktig del av FI:s företagsspecifika tillsyn. Undersökningen för 2018 gjordes på storbankerna samt fyra andra banker, som tillsammans utgör större delen av den svenska bolånemarknaden. Undersökningen resulterade i rapporten *Den svenska bolånemarknaden* (FI dnr 18-3193). Rapporten visade bland annat att såväl andelen hushåll som amorterar, som den genomsnittliga storleken på amorteringarna, ökade efter att amorteringskravet infördes 2016 och låg kvar på samma nivåer 2017.

Konsumtionskreditkartläggningen, som omfattade 20 banker och kreditmarknadsbolag, gjorde FI för att kartlägga konsumtionslåne-marknaden. Bland annat hämtade FI in information om närmare 150 000 låntagare. Kartläggningen utmynnade i rapporten *Svenska konsumtionslån 2018* (FI dnr 18-11091). Den visade bland annat att de flesta konsumtionslån är små och relativt dyra eftersom de har en hög effektiv ränta. Det beror på att löptiden vanligen är kort och att avgifterna som tillkommer är stora i förhållande till lånets storlek.

Granskning av it-risker

FI gjorde under året en tematisk undersökning om informations- och cybersäkerhet i storbankerna samt i vissa medelstora banker. Undersökningen presenterades i rapporten *Bankernas arbete med informations- och cybersäkerhet* (FI dnr 18-18413). Den visade att flera banker satsar på arbetet med informations- och cybersäkerhet men att många ännu inte fullt ut har anpassat sitt arbete till de förändrade förutsättningarna som en ökad digitalisering och ett ökat cyberhot från omvärlden innebär.

Penningtvätt

Under 2018 lade FI ökade resurser på arbete mot penningtvätt och terrorismfinansiering, vilket bland annat ledde till att ett antal undersökningar genomfördes och andra påbörjades. En viktig fråga var att följa upp penningtvättskandalen i Danske Banks estniska filial. Året präglades också av de ändringar i penningtvättsregelverken som gjordes under 2017. Då infördes bland annat periodisk rapportering för alla verksamhetsutövare som står under FI:s tillsyn och omfattas av penningtvättslagen. Denna inrapportering gör det möjligt för FI att utöva en mer riskbaserad och effektiv tillsyn.

Under året arbetade FI också vidare med kommande föreskrifter på basis av EU:s femte penningtvättsdirektiv, samt i den utvärdering av Finland som gjordes av den internationella organisationen mot penningtvätt Financial Action Task Force (FATF).

Som ett led i att utöva en mer kommunikativ tillsyn publicerade FI rapporten *Erfarenheter från penningtvättstillsynen 2016–2017* (FI dnr 18-6701). Åtgärder som vidtogs under 2018 har sammantaget gett FI goda förutsättningar att utöva en mer riskbaserad, effektiv och omfattande penningtvättstillsyn.

Nordeas flytt av huvudkontoret

Nordea flyttade sin legala hemvist till Finland den 1 oktober 2018, efter att det nya moderbolaget – Nordea Bank Abp – hade fått banktillstånd av ECB och efter att FI godkänt fusionen mellan Nordea Bank AB och det nya finska bolaget. FI kommer fortsättningsvis att vara en medlem i tillsynskollegiet och ha fullt ansvar för tillsynen över de svenska dotterbolagen, inklusive Nordea Hypotek som har bedömts vara ett så kallat övrigt systemviktigt institut. FI har fortsatt direkt ansvar för tillsynen av filialen när det gäller makro stabilitetstillsyn, marknadsuppförande, konsumentskydd och penningtvätt. FI och ECB har även enats om det sammantagna framtida kapitalkravet i euro och om likviditetskravet.

Hållbarhet

Under året gjordes två kartläggningar av hållbarhetsarbetet i banksektorn, vilka resulterade i två rapporter: *Hållbarhetsperspektiv vid kreditgivning till företag* (FI dnr 18-11733) och *Integrering av hållbarhet i företagsstyrningen* (FI dnr 18-16966). Kartläggningarna visar att arbetet med hållbarhet hos finansiella företag under tillsyn går framåt även om det återstår en del arbete. FI deltar även i det internationella arbetet inom ramen för Network for Greening the Financial System (NGFS) med att kartlägga befintliga tillsynsaktiviteter inom hållbarhetsområdet.

Samverkan med Riksgäldskontoret

Enligt regleringsbrevet från regeringen ska FI redovisa samarbetet med Riksgäldskontoret som resolutionsmyndighet när det gäller samspelet mellan kapitalkrav och minimikravet på nedskrivningsbara skulder.

Under 2018 samarbetade FI och Riksgälden om rapportering av minimikravet på nedskrivningsbara skulder (MREL). Ansvaret för övervakning och tillsyn delas mellan Riksgälden och FI. Båda myndigheterna behöver därför få information om hur instituten uppfyller kraven. Inrapporteringen samordnas så att de institut som berörs rapporterar till en myndighet, FI. Under året samarbetade myndigheterna också om kopplingen mellan kapitalkrav och MREL-krav för dotterbolag samt om hur den nya tillämpningen av riskviktsgolv för svenska bolån påverkar MREL-krav och tillhörande resolutionsbarhetsprinciper.

FÖRSÄKRINGSOMRÅDET

Digitaliseringen av det finansiella tjänsteutbudet blir alltmer påtagligt i hela finanssektorn, inte minst inom försäkringsbranschen. Detta präglade också tillsynen 2018. Andra viktiga insatser under året gällde arbetet med hållbarhetsrelaterade risker, liksom frågor om datakvalitet och dokumentation vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar.

Styrning och kontroll av it-verksamheten

Försäkringsverksamhet bygger i hög grad på att hämta in och bearbeta stora mängder information om privatpersoner och företag. Försäkringsföretag är därför attraktiva mål för cyberbrott. Detta ställer höga krav på försäkringsföretagens riskhantering, styrning och kontroll av it-verksamheten. Under 2018 genomförde FI därför en fördjupad analys av ett urval försäkringsföretag gällande it-verksamheten.

Granskningen visade att försäkringsföretagen överlag har god kontroll över it-verksamheten, men att det kan vara svårt att överblicka konsekvenserna av den verksamhet som är utlagd. Företagen använder generellt ändamålsenliga metoder och modeller i sin it-verksamhet, men FI såg att verksamheterna hade olika styrkor och svagheter. I tillsynsrapport nr 8 *Styrning och kontroll av it-verksamheten i försäkringsföretag* (FI dnr 18-9203) beskrev FI ett antal områden i försäkringsföretagens styrning och kontroll av it-verksamheten som kan förbättras.

Utlagd verksamhet och uppdragsavtal innefattar även inom andra funktionsområden utmaningar vad gäller transparens från leverantörernas sida. FI kommer att fortsätta granska detta under 2019.

Hållbarhet

Både liv- och skadeförsäkringsföretag har en viktig roll att spela när det gäller hanteringen av olika klimatrelaterade risker och möjligheter.

FI arbetade under 2018 med att integrera hållbarhet i den löpande tillsynen på försäkringsområdet. Under året gjordes kartläggningar av hållbarhetsarbetet, som bland annat berörde försäkringssektorn, som resulterade i rapporten *Integrering av hållbarhet i företagsstyrningen* (FI dnr 18-16966). Dessutom ingår FI i ett hållbarhetsnätverk för tillsynsmyndigheter i försäkringssektorn, Sustainable Insurance Forum (SIF). Under året deltog FI i nätverkets arbete med att dela kunskap och erfarenheter om hållbarhetsrelaterade frågor.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar

I november hölls ett FI-forum med fokus på värdering av försäkringstekniska avsättningar (FTA), ett mått som anger det framtida värdet av ett försäkringsföretags försäkringsåtaganden. Detta ägde rum mot bakgrund av iakttagelser FI kunnat göra på basis av inrapportering och dialog med företagen. Datakvalitet och dokumentation är avgörande för att kunna förstå och återskapa beräkningarna, men FI har konstaterat att detta ofta saknas. Formler som använts för beräkningen kan också saknas, liksom information om vilka antaganden som gjorts. Mot den bakgrunden har vidare undersökningar planerats.

Tillsyn av utländska filialer

En stor del av skadeförsäkringen i Sverige tillhandahålls av utländska försäkringsföretag och säljs via deras svenska filialer. FI ansvarar för tillsynen av filialer när det gäller konsumentskydd och uppförande, men inte för de utländska försäkringsföretagens finansiella situation. Under 2018 utvecklade FI tillsynsmetodiken för filialer och genomförde granskningar med platsbesök och analyser på de största filialerna på marknaden. Dessa granskningar täckte in filialer med en sammanlagd marknadsandel på cirka 23 procent av den svenska skadeförsäkringsmarknaden. Granskningarna visade att filialernas verksamhet liknar de svenska skadeförsäkringsföretagen ifråga om interna processer, kundbemötande och produkter. Dessutom får konsumenterna i regel god information om vad produkterna innebär och hur man för ett klagomål vidare.

MARKNADSOMRÅDET

Tillsynen inom Marknadsområdet fokuserade under året bland annat på uppföljningen av tekniska problem inom börshandeln, och på

uppföljningen av en medlemsdefault i CCP-clearingen¹ på råvarumarknaden under hösten. Antalet anmälningar om misstänkt marknadsmissbruk från marknadsaktörerna fortsatte att öka, framför allt när det gäller marknadsmanipulation. Under året arbetade FI också med att förbereda för den nya ordningen om redovisningstillsyn.

Infrastrukturföretagen

När det gäller infrastrukturföretagen arbetade FI även med Euroclear Swedens auktorisation enligt CSDR² samt med frågor kopplade till referensvärden (Benchmarkförordningen, BMR). FI förde också en dialog med olika aktörer med anledning av planerna på en förändrad nordisk infrastruktur för betalningar.

Marknadsmissbruk

Det har skett en kraftig ökning av antalet anmälningar om marknadsmissbruk. Under 2018 kom det in 740 anmälningar jämfört med 640 för 2017. Ökningen hänför sig till anmälningar av manipulationsärenden, som ökade med 50 procent under året. Den främsta anledningen till ökningen är dels att antalet noterade företag, främst småbolag, har ökat kraftigt under de senaste åren dels att marknadsaktörerna via sina system upptäcker och anmäler fler misstänkta överträdelser. Arbetet med att utreda anmälningarna tog mycket resurser i anspråk. Av de inkomna anmälningarna överlämnades 300 till Ekobrottsmyndigheten (EBM) för vidare utredning. FI publicerade också en rapport om erfarenheterna av marknadsmissbruksförordningen och dess tillämpning, *Marknadsmissbruk 2017–2018* (FI dnr 18-10948). Dessutom slutfördes två undersökningar om marknadsövervakning och två nya initierades. Slutsatser från de avslutade undersökningarna är att det är viktigt att de handelsplatser och företag som arrangerar och genomför transaktioner har väl anpassade system så att de kan upptäcka och rapportera in misstänkta överträdelser till FI. Det är också viktigt att de arbetar förebyggande med internutbildningar och genom information till sina kunder.

Redovisningstillsyn

I juni 2018 antog riksdagen regeringens förslag till en ny ordning för redovisningstillsyn. Det innebär att FI även fortsättningsvis har det yttersta ansvaret och befogenheterna att ingripa vid eventuella överträdelser. FI har samtidigt möjlighet att överlämna övervakningen till ett organ med representativa företrädare på redovisningsområdet, Nämnden för svensk redovisningstillsyn. Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2019.

Redovisningstillsyn syftar till att säkerställa att marknaden får tillgång till regelbunden och rättvisande finansiell information från noterade företag och spelar därför en viktig roll för att upprätthålla väl fungerande marknader. FI påbörjade under året två tillsynsundersökningar om sent offentliggörande av regelbunden finansiell information. FI

¹ CCP-clearing innebär att clearingorganisationen går in som motpart till både köpare och säljare i samband med clearing och avveckling, och därmed tar över alla motpartsrisker under processen. Detta ställer stora krav på finansiell robusthet, om en deltagare skulle fallera.

² Central Securities Depository Regulation - Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

deltog också i det europeiska samarbetet för redovisningstillsyn inom den europeiska tillsynsmyndigheten på värdepappersområdet (Esma).

Revisionstillsyn

Revisionstillsyn syftar till att kontrollera att företag anlitar och hanterar revisorer på ett sätt som säkerställer god revisionskvalitet och därigenom bidrar till en god ordning på marknaderna. Rapporten *Revisionstillsyn över företag av allmänt intresse* (FI dnr 18-3414) publicerades i april 2018.

Samverkan med Ekobrottsmyndigheten

FI fördjupade samarbetet med Ekobrottsmyndigheten (EBM) för att fortsätta effektivisera arbetet med bekämpningen av marknadsmissbruk. När den nya regleringen om marknadsmissbruk trädde ikraft 2017 ingick myndigheterna ett nytt samverkansavtal, som inom kort ska ses över mot bakgrund av de vunna erfarenheterna. FI och EBM informerar varandra löpande om respektive myndighets planerade samt pågående aktiviteter och slutsatser av arbetet. Den särskilda arbetsgrupp som sedan september 2017 har fokuserat på praktiska frågor om praxisbildning och utredningsarbete fortsatte sitt arbete med nya uppgifter under 2018, bland annat rutiner för när FI ska biträda EBM och när en misstänkt överträdelse har internationella kopplingar.

Diskussionerna om gränsdragningen mellan myndigheternas behörighetsområden och utredningsansvar, liksom olika frågor om sanktioner och ingripanden fortsatte och fördjupades under 2018. Myndigheterna vidareutvecklade samarbetet om bedömningarna av anmälningarna. Under året fokuserade myndigheterna på samarbetet och hade mindre fokus på gemensamma kommunikationsinsatser.

Av förarbetena till den nya lagstiftningen framgår att lagstiftaren förväntar sig att de straffrättsliga påföljderna bör skärpas. Sanktionsavgifterna som föreskrivs enligt marknadsmissbruksförordningen är höga och det får enligt regeringen inte bli så att de straffrättsliga påföljderna framstår som mindre ingripande än de administrativa sanktionerna. Eftersom det saknas domstolspraxis för svårare brott är det emellertid ännu för tidigt att avgöra om den avsedda skärpningen har fått något genomslag i rättstillämpningen och hur den då kommer att förhålla sig till FI:s avgifter. Under 2018 har sanktionsförelägganden med sanktionsavgifter på belopp mellan 30 000 kronor och 150 000 kronor godkänts och därmed vunnit laga kraft. I tingsrätt har sanktionsavgifter fastställts på mellan 40 000 kronor och 80 000 kronor i domar som vunnit laga kraft.

KONSUMENTSKYDD SOMRÅDET

Många konsumenter tar lån som är för stora i förhållande till deras ekonomiska resurser. Konsumenter erbjuds många alltför dyra, riskfyllda och komplexa sparprodukter. Under 2018 inriktade konsumentskyddsområdet därför speciellt tillsynen på dessa områden. Bland annat kartlades konsumtionslån, oberoende rådgivning och automatiserad rådgivning. En tillsynsrapport om fondandelsfonder publicerades också, *Kartläggning av fondandelsfonder* (FI dnr 18-9366). Vidare kartlades fondbranschens hållbarhetsinformation. Därutöver fortsatte FI med förebyggande arbete för att motverka investeringsbedrägerier genom informationsåtgärder.

Konsumentskyddsrapport

FI har regeringens uppdrag att årligen ge ut en rapport om läget på det finansiella konsumentskyddsområdet. 2018 års rapport, *Prioriteringar i FI:s tillsyn för att stärka konsumentskydden* (FI dnr 18-5759), lyfte fram fyra prioriterade risker. Det handlar om att konsumenter tar för stora lån i förhållande till sin ekonomi. En annan risk som lyftes fram var olämpliga placeringar, som oftast innebär att sparprodukter är för komplexa. FI prioriterar även tillsyn av produkter med komplicerad avgiftsstruktur som försvårar för konsumenter att överblicka konsekvenserna av sina beslut. Produkter där konsumenten kan förlora hela sitt insatta belopp är särskilt riskfyllda.

Frågor rörande konsumtionskrediter

Kartläggning av konsumtionslån

FI gjorde under året en kartläggning av konsumtionslån från 20 banker och kreditmarknadsbolag. Kartläggningen täckte lån utan säkerhet och lån mot annan säkerhet än bostäder. Konsumtionslån är en begränsad stabilitetsrisk, men de kan starkt påverka ekonomin för enskilda hushåll.

Syftet med kartläggningen var att beskriva marknaden för konsumtionslån och öka förståelsen för vilken effekt dessa lån har på låntagarens ekonomi och på ekonomin i stort. Kartläggningen visade bland annat att de flesta lån till konsumtion är små, har hög effektiv ränta och kort löptid. Låntagare med högst inkomster tar de största lånen. Kartläggningen visade också att olika långivare gör kreditprövningen på olika sätt. Kartläggningen mynnade ut i rapporten *Svenska konsumtionslån 2018* (FI dnr 18-11091).

Kartläggning inriktad mot konsumentkreditinstitutens anpassningar till de skärpta bestämmelserna i konsumentkreditlagen

Under hösten 2018 kartlade FI konsumentkreditinstitut med tillstånd att lämna krediter till konsumenter enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter. Kartläggningen omfattade 14 konsumentkreditinstitut och genomfördes som en enkätundersökning. Syftet var att följa upp hur bolagen har anpassat sin verksamhet till de nya bestämmelserna i konsumentkreditlagen om räntetak samt andra åtgärder på marknaden för snabblån och andra högkostnadskrediter, som trädde i kraft den 1 september 2018. Kartläggningen visade att bolagen har anpassat sin verksamhet till de nya bestämmelserna. Dessutom gjordes en kartläggning av konsumentkreditinstitutens interna processer för kreditgivning.

Frågor kring finansiell rådgivning

Automatiserad rådgivning

FI har under året genomfört en kartläggning av automatiserade rådgivningsmodeller där informationsinhämtningen och lämplighetsbedömningen är digitaliserad och sker webbaserat eller via en app. Kartläggningen omfattade investeringstjänsterna investeringsrådgivning och portföljförvaltning samt så kallade sorteringstjänster hos elva värdepappersbolag och banker. Kartläggningen visade bland annat att automatiserade investeringstjänster endast utgör en liten del av marknaden, sett till antalet aktörer och att icke oberoende rådgivning och portföljförvaltning är de vanligaste automatiserade investeringstjänsterna som kunderna erbjuds.

Oberoende rådgivning

Under 2018 kartlade FI rådgivningsmarknaden, där majoriteten av alla bolag som erbjuder investeringsrådgivning ingick. Syftet var att få en överskådlig bild av hur många bolag som kategoriserar sin rådgivning som oberoende. Kartläggningen visade att rådgivningsmarknaden fortfarande domineras av bolag som ger råd om egna produkter eller tar emot provisioner från produktleverantörer. Mer detaljerade uppgifter om undersökningen kommer att presenteras i en tillsynsrapport under första kvartalet 2019.

Tillsynsrapport om fondandelsfonder

I maj 2018 publicerade FI en tillsynsrapport om fondandelsfonder, *Kartläggning av fondandelsfonder* (FI dnr 18-9366). Där redovisar FI slutsatser av den kartläggning av 25 fondandelsfonder som genomfördes 2017. FI granskade information om avgifter samt hur fondförvaltarna redovisat fondandelsfondens mål och prestation. Förvaltarna tillfrågades även om de investerar fondandelsfondens kapital i egna fonder, i syfte att få rabatter i underliggande fonder, vilket visade sig vara fallet. I rapporten betonades att investering i egna fonder bygger på att man hanterar sina intressekonflikter.

Kapitalbaskrav baserat på fasta omkostnader

I januari 2019 publicerade FI en tillsynsrapport, *Värdepappersbolagens rapportering av kapitalkrav – fasta omkostnader* (FI dnr 18-10187). Den bygger på en undersökning av hur 35 värdepappersbolag använder den metod som är baserad på fasta omkostnader när de beräknar sina kapitalkrav och hur dessa krav rapporterats till FI i den periodiska rapporteringen. FI granskade även bolagens interna styrning och kontroll av denna rapportering. Cirka en tredjedel av bolagen rapporterar fel till FI, men det har funnits vissa oklarheter om hur regelverket ska tolkas. Rapporten klargör regelverket, vilket bör förbättra kvaliteten på inrapporteringen till FI.

Hållbarhet

Sedan den 1 januari 2018 finns ett nytt informationskrav som ska underlätta för konsumenter att välja fond utifrån sina preferenser om hållbart sparande. Fondbranschen har inom ramen för sin självreglering utvecklat en standard för hur fonders hållbarhetsinformation ska presenteras. FI följde i en kartläggning upp och utvärderade branschens självreglering på området.

Kartläggningen visade att det finns goda förutsättningar för självreglering på området, om branschens aktörer fortsätter hålla en hög ambitionsnivå. Fortsatt självreglering på området förutsätter dock att branschen utvecklar och förbättrar informationsstandarderna så att god transparens uppnås.

FI bedömer att branschen i ett nästa steg behöver anpassa informationen till konsumenters förmåga att förstå och bedöma hållbarhetsinformationen.

Investeringsbedrägerier

FI varnade under året för 1 041 oseriösa företag, som verkar på marknaden utan nödvändiga tillstånd. Under 2018 handlade det liksom tidigare år främst om olika typer av aktierelaterade bedrägerier, men även bedrägerier relaterade till så kallade marginalkontrakt eller CFD-kontrakt (Contracts for difference). Varningarna är en del av ett

internationellt samarbete mellan tillsynsmyndigheter. FI fattade beslut om varning i tio fall baserade på händelser på den svenska marknaden. Övriga varningar baseras på händelser utanför Sverige där FI mottog varningar från utländska myndigheter. I kontakter med konsumenter som drabbats av investeringsbedrägerier visar det sig i flera fall att företaget finns på varningslistan. FI arbetar med förebyggande information direkt till privatpersoner, indirekt via upplysningstjänsten Hallå konsument och via Konsumenternas Bank- och finansbyrå samt genom intervjuer i media.

Kartläggning av brittiska finansiella företag verksamma på den svenska marknaden

Med anledning av Storbritanniens planerade utträde ur EU, och uppdraget från regeringen att utreda konsekvenser av detta, kartlade FI drygt 2 500 brittiska finansiella företag som är verksamma på den svenska marknaden. Svaren från företagen visade att samtliga hade för avsikt att fortsätta sin verksamhet på den svenska marknaden, även efter Storbritanniens utträde ur EU.

Kartläggning av PRIIP-faktablad

Den 1 januari 2018 började EU:s nya förordning om faktablad för paketerade försäkrings- och investeringsprodukter för icke-professionella investerare (PRIIP) att gälla. Syftet med regleringen är att förenkla för konsumenter att göra medvetna val, bidra till att skapa en sundare finansmarknad med ökad transparens samt att öka förtroendet och investeringarna på finansmarknaden. FI kartlade implementeringen av PRIIP-förordningen och om regelverket har uppnått sitt syfte. Slutsatsen är att företagen har anpassat sig till den nya regleringen. Det finns dock förbättringspotential, exempelvis genom att använda ett mer konsumentvänligt språk i beskrivningen av produkterna.

Kartläggning av försäkringsförmedlare

Hösten 2018 gjorde FI en enkätundersökning riktad mot cirka 200 försäkringsförmedlare. Huvudsyftet var att inventera fördelningen av försäkringsförmedlares intäkter mellan produkttyper (fonder, strukturerade produkter och övriga produkter) samt vilka produkttyper som genererade störst ersättning i förhållande till investerat belopp. Kartläggningen visade att medianersättningen för fonder var 0,45 procent, för strukturerade produkter 3,5 procent och för övriga produkter 3,0 procent.

Myndighetssamverkan om konsumentskydd

FI samverkade med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten för att informera om respektive myndighets planerade aktiviteter och för att dela slutsatser av arbetet. Utöver löpande kontakter hade FI och Konsumentverket två övergripande samrådsmöten under 2018. FI och Pensionsmyndigheten samarbetade på motsvarande sätt. Myndigheterna höll tre övergripande samrådsmöten.

FI och Konsumentverket har ett samarbetsavtal som syftar till att beskriva hur samarbetet ska ske och att effektivisera tillsynen. Inom tillsynen sker samverkan främst med Konsumentverket inom den delade tillsynen av konsumentkreditföretag. FI och Konsumentverket samverkade också inom hållbarhetsområdet, bland annat om namn på fonder, som kan ge spararen intryck av hållbarhetsambitioner som fonden kanske inte lever upp till. FI deltog tillsammans med

Konsumentverket och Kronofogden i Konsumentverkets regeringsuppdrag om överskuldssättning. FI samverkar också med Konsumentverket i styrelsearbetet för Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas Försäkringsbyrå.

Pensionsmyndigheten och FI hade under 2018 ett omfattande utbyte av information om premiepensionssystemet. Den information FI har fått från Pensionsmyndigheten om klagomål från konsumenter har varit till nytta och ökat kvaliteten i tillsynen av enskilda företag.

Inom Finansiell folkbildning, som beskrivs separat under Övrig verksamhet, är målet att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden. Både Konsumentverket och Pensionsmyndigheten ingår i nätverket Gilla Din Ekonomi och dess programråd. Samarbete inom finansiell folkbildning, både mellan dessa myndigheter och andra aktörer, ger bättre kvalitet och bredd i aktiviteterna än om alla skulle arbeta var för sig.

SYSTEMSTABILITET OCH MAKROTILLSYN

FI:s stabilitetsuppdrag

Finansiell stabilitet innebär att det finansiella systemet kan upprätthålla sina grundläggande funktioner även under pressade ekonomiska förhållanden. Detta kräver dels ett kontrollerat risktagande, dels att det finns en operativ och finansiell motståndskraft i företagen om och när mer eller mindre oförutsedda händelser inträffar. FI har viktiga uppgifter i bägge dessa avseenden.

Utöver att övervaka risktagande och riskhantering och att verka för god motståndskraft i det finansiella systemet, har FI sedan några år också ansvar för att motverka obalanser på kreditmarknaden. Syftet här är att motverka att utvecklingen på kreditmarknaden förstärker eller orsakar makroekonomiska störningar, störningar som kan uppkomma även om det finansiella systemet i sig är stabilt.

De åtgärder som FI har föreslagit och genomfört under de senaste åren för att begränsa risker kopplade till de växande skulderna i hushållssektorn är ett uttryck för FI:s arbete utifrån detta uppdrag. Under 2018 initierade FI även mer djupgående analyser av den kommersiella fastighetsmarknaden.

Det skärpta amorteringskravet

Hösten 2017 beslutade FI (efter regeringens godkännande) att införa ett skärpt amorteringskrav, som trädde i kraft den 1 mars 2018. Syftet är att öka den finansiella motståndskraften hos hushåll med höga skulder i relation till sina inkomster. Kravet innebär att nya bolåntagare som lånar mer än 4,5 gånger sin bruttoinkomst ska amortera 1 procent mer av bolånet per år jämfört med tidigare regler. Det skärpta amorteringskravet innebär att de mest sårbara hushållen, det vill säga de som har stora skulder både i förhållande till sina inkomster och till bostadens värde, kommer att amortera minst 3 procent av bolånet per år.

Det amorteringskrav som infördes 2016 medförde att hushåll med nya bolån lånar mindre än vad de skulle ha gjort om FI inte hade infört dessa regleringar och kan, tillsammans med ett ökat byggande, ha bidragit till att hålla tillbaka prisutvecklingen på bostadsmarknaden

under 2018. Vilka effekter det skärpta amorteringskravet haft i dessa och andra avseenden är än så länge för tidigt att avgöra.

Den kontracykliska kapitalbufferten

Ett av de makrotillsynsverktyg som FI förfogar över är den kontracykliska kapitalbufferten. Syftet med denna är att se till att banksystemet som helhet bättre kan hantera allvarliga störningar. I goda tider och när risker byggs upp kan kravet på buffert höjas. Vid en kris kan bufferten sänkas eller helt tas bort för att motverka den åtstramning i utlåningen som annars kan uppstå. På så sätt kan den bidra till att mildra en nedgång i ekonomin.

FI bedömde under sommaren 2018 att riskerna i det svenska finansiella systemet hade ökat. De mer expansiva finansiella villkoren, med bland annat historiskt låga räntor, bedömdes ha drivit upp det allmänna risktagandet. FI kunde också konstatera att den totala kredittillväxten i förhållande till BNP var högre än i något annat EU-land och högre än vad FI bedömer långsiktigt hållbart. Därför beslutade FI att höja den kontracykliska kapitalbufferten från 2,0 procent till 2,5 procent. Det nya buffertvärdet ska tillämpas från den 19 september 2019. Med höjningen kommer banksystemet att ha en motståndskraft som bättre möter de höjda systemriskerna. (Se beslutspromemoria *Ändring av föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde*, FI dnr 18-11833.)

FI:s stabilitetsrapport

I rapporten *Stabiliteten i det finansiella systemet* (FI dnr 18-7140 och FI dnr 18-20866), redovisar FI två gånger per år – på regeringens uppdrag – myndighetens bedömning av stabiliteten i det finansiella systemet och de risker som kan finnas för finansiella obalanser i svensk ekonomi.

I 2018 års rapporter bedömde FI att motståndskraften i det svenska finansiella systemet, liksom hos hushåll och företag, överlag är tillfredsställande. Samtidigt har den speciella makroekonomiska situationen, med en kombination av stark tillväxt och mycket låga räntor under flera år, starka incitament till ökat finansiellt risktagande, för både hushåll och företag. De växande skulderna i hushållssektorn är en del av denna problematik. Men även delar av kreditgivningen till företagssektorn, som expanderat relativt kraftigt, kan inrymma potentiella stabilitetsrisker. I årets stabilitetsrapporter, och även i andra sammanhang, har FI därför belyst och analyserat den kommersiella fastighetsmarknaden ur det perspektivet.

Även om FI kunde konstatera att bostadspriserna och därmed utlåningstillväxten för hushållen dämpats under 2018, kunde FI också konstatera att konjunkturutsikterna ser ut att försämrats, samtidigt som en viss successiv normalisering av räntenivåerna förefaller sannolikt. Detta behöver inte vara problematiskt, men om omsvängningen blir snabbare och kraftigare än vad som allmänt förväntas, kan problem inte uteslutas och motståndskraften kan komma att sättas på prov.

RAPPORTERING

Nationella föreskrifter och internationella regelverk ställer krav på rapportering av finansiell data till FI. Inom EU pågår ett löpande arbete med flera direktiv som kommer att påverka företagens rapportering kommande år. FI arbetar fortlöpande för att säkerställa

system, processer och organisation för att hantera den rapportering och efterföljande kvalitetsgranskning som följer av de nya regelverken.

Några exempel på vad FI gjorde under 2018: Ny autentiseringslösning kopplades till den periodiska rapporteringen via webben, vilket har lett till att majoriteten av externa användare nu använder den lösningen. I början av 2018 påbörjade FI också rapportering av Mifir/Mifid 2 samt penningtvättslagen.

INGRIPANDEN

Att identifiera och ingripa mot regelöverträdelser, bland annat i form av sanktioner, är en viktig del av FI:s verksamhet. Att ingripa är dock inte ett mål utan ett medel. Målet är att förebygga situationer och problem som annars skulle kunna innebära stora kostnader för samhället. Antalet ingripandebeslut varierar mellan åren och beror på allvaret i de brister som FI upptäcker i tillsynen. Det finns huvudsakligen två olika typer av ingripanden. Den stora merparten av ingripandebesluten avser kapitalmarknaden eller avgifter för sen rapportering och fattas av en områdeschef eller en person som denna delegerar till. I vissa fall är det FI:s styrelse som fattar beslut om ingripande, så kallade sanktionsbeslut. Det gäller beslut om återkallelse av verksamhetstillstånd och beslut om varning eller anmärkning med eller utan straffavgift eller sanktionsavgift.

Under 2018 beslutade FI:s styrelse om tre sanktioner, vilka redogörs för nedan.

Ett fondbolag fick en varning förenad med en sanktionsavgift.³ Bolaget hade bland annat haft allvarliga brister i sin hantering av intressekonflikter samt bristfälliga rutiner och kontroller för riskbedömning och riskhantering av fonderna. Bolaget hade inte heller säkerställt att bolaget handlade uteslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse.

Två bolag fick sina verksamhetstillstånd återkallade under året. Det ena bolaget, ett kreditmarknadsbolag, fick tillstånden återkallade bland annat till följd av allvarliga brister i den interna styrningen och kontrollen i bolaget och för brister i hanteringen av kreditrisker.⁴ Det andra bolaget fick sitt verksamhetstillstånd återkallat på grund av att bolaget under en längre period inte hade drivit den verksamhet som tillståndet gällde.⁵

Antalet sanktioner beslutade av styrelsen är något färre jämfört med 2017, medan antalet ingripanden på kapitalmarknaden ökat.

3 Enligt 12 kap. 1 och 7–9 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

4 Enligt 15 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

5 Enligt 5 kap. 11 § första stycket 3 och 5 kap. 26 § fjärde stycket lagen (2011:755) om elektroniska pengar.

Tabell 10. Antal beslutade ingripanden

	2018	2017	2016
Sanktioner beslutade av styrelsen	3	7	6
– varav anmärkning	0	0	0
– varav anmärkning och sanktionsavgift eller straffavgift	0	3	3
– varav varning	0	0	0
– varav varning och sanktionsavgift eller straffavgift	1	4	1
– varav erinran	0	0	0
– varav erinran och straffavgift	0	0	1
– varav återkallelse av tillstånd	2	0	1
– varav föreläggande att upphöra med registrerad verksamhet	0	0	0
Ingripanden på kapitalmarknaden	264	213	97
– varav sanktionsavgifter vid sen eller felaktig insynsrapportering	164	166	67
– varav sanktionsavgift vid överträdelse av flaggningsreglerna enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	21	11	19
– varav sanktionsavgift vid överträdelse av prospektregelverket och regelverket om offentliga uppköpserbjudanden enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	1	2	2
– varav särskild avgift för sen blankningsanmälan	49	16	9
– varav lagakraftvunna domar och godkända sanktionsförelägganden avseende marknadsmissbruk*	29	18	-
Förseningsavgifter	55	31	69
Förseningsavgifter enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om betaltjänster, försäkringsrörelselagen, lagen om värdepappersmarknaden, lagen om värdepappersfonder, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder			

Källa: Platina

* De första domarna avseende marknadsmissbruk efter att FI:s sanktionsförelägganden inte hade godkänts meddelades under 2018 och de som vunnit laga kraft ingår nu under samma post som godkända sanktionsförelägganden.

RESULTATBEDÖMNING

FI tillsatte ökade resurser för att stärka tillsynen under året. Antalet timmar som ägnats tillsynsarbete ökade med drygt 20 procent jämfört med föregående år. Ökningen har varit särskilt påtaglig på bankområdet.

FI anser också att det funnits en rimlig balans mellan riskbaserad tillsyn och den breda, heltäckande tillsynen. Beträffande den heltäckande tillsynen uppnådde och överträffade FI målen för samtliga företagskategorier utom två. FI vidareutvecklade dessutom arbetet

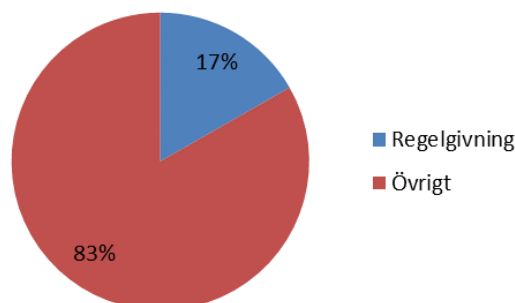
med risker som på olika sätt berör alla verksamhetsområden, som cyberrisker och hållbarhet. Vidare har en mer kommunikativ tillsyn gjort att fler nås av FI:s analyser.

Den nya undersökningsprocessen har bidragit till ökad effektivitet i tillsynsarbetet, liksom den modell för styrning av undersökningsarbetet med hjälp av områdesvisa så kallade tillsynskommittéer. Dessa introducerades 2017 och vidareutvecklades under året.

FI bedömer att myndigheten lyckats i sin målsättning att inom ramen för ökade tillsynsinsatser både ha en bredd i verksamheten, och ett tydligt fokus på de prioriterade riskerna. Dessutom har en bättre styrning av tillsynsarbetet bidragit till en ökad effektivitet.

Regelgivning

Diagram 4. Kostnad för regelgivning i förhållande till FI:s totala kostnader

FI:s mål enligt regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Krav på återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet samt på vilket sätt insatserna bidragit till att det finansiella systemet medverkar till en hållbar utveckling.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

FI arbetar med regelgivning för att uppnå målet om ett stabilt finansiellt system med högt förtroende och välfungerande marknader samt ett högt skydd för konsumenterna. I regelarbetet tar FI fram föreskrifter och allmänna råd. Arbetet är till övervägande del föranlett av olika EU-krav.

Antalet arbetade timmar inom regelgivning ökade kraftigt åren efter finanskrisen och har sedan 2012 varierat mellan 80 000 och 100 000.

Tabell 11. Tid och kostnad för regelgivning, tkr

	2018		2017		2016	
	Timmar	Nettokostnad	Timmar	Nettokostnad	Timmar	Nettokostnad
Regelarbete	66 129	79 351	60 158	74 661	54 492	66 515
Internationellt arbete	30 409	40 097	26 758	36 731	25 579	35 882
Metodutveckling*	-	-	-	-	3 709	4 805
Totalt för regelgivning	96 537	119 448	86 917	111 392	83 780	107 203

Källa: Agresso

* Från 2017 redovisas inte metodutveckling utan fördelas på de olika verksamheterna.

PRESTATIONER

Att mäta prestationer inom regelgivning kvantitativt är osäkert då eventuella variationer över tid riskerar att vara direkt missvisande. En viktig produkt är föreskrifter och allmänna råd, men antalet säger mycket lite om arbetsinsats och effektivitet. Arbetet med en ny föreskrift är normalt mycket mer tidskrävande än flera följdändringar,

men även inom dessa kategorier varierar insatsen, och den potentiella påverkan, mycket. Tabellen nedan ska därför tolkas med stor försiktighet.

Tabell 12. Prestationer inom regelgivning, antal

Prestation	2018	2017	2016
Föreskrifter och allmänna råd	24	23	37

Källa: Styrelseprotokoll och FI:s webbplats

FÖRESKRIFTSARBETE

Nedan redovisas några av de större föreskriftsarbeten som avslutades och vissa föreskrifter som trädde i kraft under året.

FI slutförde under 2018 arbetet med nya regler om verksamhet för betaltjänstleverantörer (FFFS 2018:4). Det beslutades även om vissa anpassningar i befintliga föreskrifter och allmänna råd på området. De nya och ändrade reglerna är ett led i genomförandet av EU:s andra betaltjänstdirektiv (PSD 2). Bestämmelserna innebär bland annat krav på att betaltjänstleverantörer ska ha system för operativa risker och säkerhetsrisker, och att de ska rapportera allvarliga incidenter i verksamheten till FI. De nya och ändrade föreskrifterna trädde i kraft den 1 maj 2018.

Som en del i genomförandet av EU:s försäkringsdistributionsdirektiv beslutade FI om nya föreskrifter om försäkringsdistribution (FFFS 2018:10). Föreskrifterna innehåller bland annat regler om vilken kunskap och kompetens som krävs för att bedriva försäkringsdistribution. De innehåller också nya krav på distribution av försäkringsbaserade investeringsprodukter och vissa pensionsförsäkringar. De nya reglerna trädde i kraft den 1 oktober 2018.

FI arbetade under året med att ta fram nya föreskrifter om övervakning av emittenters regelbundna finansiella information (FFFS 2018:18). Föreskrifterna reglerar övervakningen när den utförs av ett så kallat övervakningsorgan. Reglerna innehåller bestämmelser om övervakningen och rapporteringen till FI. Bakgrunden till de nya reglerna är den nya lagstiftning om redovisningstillsyn som trädde i kraft den 1 januari 2019. Vissa följdändringar gjordes också i föreskrifterna (FFFS 2007:17) om verksamhet på marknadsplatser. Ändringarna innebär att bestämmelserna om börsernas övervakning av regelbunden finansiell information har tagits bort. De nya reglerna började gälla den 1 januari 2019.

FI beslutade om nya föreskrifter och allmänna råd om kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut (FFFS 2018:16). Dessa innehåller regler och anvisningar om hur ett företag ska identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över sina kreditrisker. De innehåller även regler om hur företagen ska göra kreditprövningar och fatta kreditbeslut samt hur de ska hantera krediter till en jävskrets. Reglerna gäller framför allt för kreditinstitut. Några mer allmänna bestämmelser gäller också för värdepappersbolag. De nya reglerna träder i kraft den 1 mars 2019.

Nya regler för tjänstepensionsföretag

Under året arbetade FI också med att ta fram nya föreskrifter för tjänstepensionsföretag. Föreskrifterna kommer att vara en del i det svenska genomförandet av EU:s andra tjänstepensionsdirektiv, IORP

2-direktivet. Förslag på nya föreskrifter kommer att remitteras under våren 2019.

RESULTATBEDÖMNING

FI bedömer att myndigheten har tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd med god kvalitet, och enligt de krav som ställs av europeiska regelverk. Det internationella regelgivnings- och policyarbetet är av stor betydelse för FI och det svenska finansiella systemet. FI:s omfattande engagemang speglar det internationella regelarbetets expansiva utveckling. Ny reglering och nya rekommendationer togs under året fram på alla FI:s områden.

Se vidare avsnittet Internationell reglering och tillsyn.

Internationell reglering och tillsyn

En stor del av regleringen på finansmarknaden har sin grund i bestämmelser som tagits fram på internationell nivå. Flera av de internationella organisationerna arbetar även för ökad enhetlighet i tillsynsarbetet. Att delta i det internationella samarbetet är därför av central betydelse för att kunna påverka att den internationella regelutvecklingen främjar FI:s uppdrag. I dag deltar myndigheten i omkring 140 olika styrelser, kommittéer, arbetsgrupper och tillsynskollegier på global, europeisk samt nordisk-baltisk nivå.

De omfattande insatserna har sin bakgrund i att den svenska finansiella sektorn relativt ekonomin i övrigt är större än i flertalet andra länder. Det innebär dels att den internationella finansiella regleringen och tillsynen är mycket viktig för den svenska ekonomin, dels att Sverige därmed också har en konkret bas för att kunna göra skillnad i det internationella arbetet med att ta fram regler. Det är också bakgrunden till att FI under 2018 tagit fram en sammanhållen strategi för det internationella arbetet, som publicerades i december (*Internationell strategi för Finansinspektionen*, FI dnr 18-23006). I det internationella arbetet prioriterar FI frågor som kan få en stor betydelse för FI:s verksamhet eller för den svenska finansmarknaden, eller frågor där FI besitter en särskild kompetens. Ett exempel på en sådan fråga som FI prioriterat under 2018 gäller hållbarhet på finansmarknaden.

Även inom tillsynsarbetet förekommer allt mer internationell samordning och samverkan, framför allt inom EU. FI samarbetar på flera områden med tillsynsmyndigheter i andra länder. Inom EU bildas ett så kallat tillsynskollegium för varje gränsöverskridande finansiellt företag av större betydelse. Kollegiet består av de nationella tillsynsmyndigheter i de länder där företaget har mer betydande verksamhet, med hemlandsmyndigheten som ordförande. FI ansvarar för att leda arbetet inom tre sådana kollegier inom bankområdet. Myndigheten är också medlem i ytterligare fyra bankkollegier som leds av andra länder. Dessutom deltar FI i de resolutionskollegier som leds av Riksgälden i egenskap av svensk resolutionsmyndighet. FI leder på försäkringsområdet sex kollegier och deltar i ytterligare åtta. På marknadsområdet leder myndigheten ett kollegium och deltar i ytterligare fyra.

FI är också en del av det europeiska systemet för finansiell tillsyn (ESFS) inom EU. Det innebär att vara medlem i Europeiska systemrisknämnden (ESRB) och de tre tillsynsmyndigheterna; Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma).

Dessutom är FI aktivt i flera organisationer på global nivå: Baselkommittén (BCBS), Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco), Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS), Financial Action Task Force (FATF) samt Financial Stability Board (FSB).

EUROPEISKT SAMARBETE

Europeiska systemrisknämnden (ESRB)

FI fokuserade under 2018 främst på frågor som har betydelse för de svenska målen för systemrisk och finansiell stabilitet. Det innebar att myndigheten under året deltog i tio arbetsgrupper, inklusive ESRB:s styrelse. Här bidrog FI särskilt i arbetet med att ta fram ett konceptuellt ramverk för beslutsfattande och utvärdering av makrotillsynen. Därutöver deltog FI i analysarbetet av dels bankernas stresstester, dels sårbarheter på fastighetsmarknaden relaterade till hushållens skulder och fastighetsprisutvecklingen. Under året arbetade FI även med att utvärdera och följa upp efterlevnaden av några ESRB-rekommendationer, däribland om vägledningen för att sätta nivåer på kontracykliska kapitalbuffertar.

Europeiska bankmyndigheten (EBA)

Det är EBA som koordinerar tillsynen och regelarbetet på bankområdet inom EU genom de nationella tillsynsmyndigheterna i respektive EU-land. Syftet är att främja konsumentskydd och finansiell stabilitet. FI medverkar i mer än 30 arbetsgrupper, som tar fram gemensamma riktlinjer och tekniska standarder för medlemsländerna. EBA har under året arbetat fram riktlinjer inom penningtvätt och förberedelser inför Storbritanniens utträde ur EU. Enligt Europeiska rådets beslut kommer EBA att flytta från London till Paris i mars 2019.

Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa)

Eiopa fokuserar på konsumentfrågor, tillsynsfrågor och stabilitetsfrågor. En stor del av arbetet går ut på att regeltillämpningen och tillsynsmetoder ska bli mer enhetliga i medlemsländerna. Under 2018 har FI bland annat deltagit i stresstestövningen för försäkringsbolag. För svensk del är det två bolag som berörs. I Eiopa deltog FI under året i 15 olika arbetsgrupper.

FI medverkade också i den årliga kartläggningen av konsumenttrender, samt besvarade en enkät om försäkringsförmedlare på den svenska marknaden. Vidare skickade myndigheten ut två kartläggningar till branschen om kapitalförsäkringar och reseförsäkringar. FI har under året informerat Eiopa om de nationella bestämmelser för att skydda allmänintresset som offentliggjorts under 2018 och arbetet kommer med största sannolikhet även att fortsätta under 2019.

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma)

Esma arbetade under 2018 med att utveckla den enhetliga regelboken och att främja en mer enhetlig tillsyn i medlemsländerna. Under året deltog FI i 32 arbetsgrupper inom Esma. I början av året utsågs generaldirektör Erik Thedéen till ledamot i Esmas förvaltningsstyrelse. FI var med och utvecklade riktlinjer, tekniska råd och förslag till tekniska standarder. FI har under året bidragit till Esmas arbete med att förbättra kvaliteten på inrapporterad data. Mycket arbete kretsade också kring det reviderade direktivet och förordningen om marknader för finansiella instrument (Mifid 2 och Mifir) och även kring Storbritanniens utträde ur EU.

Gemensamma kommittén (Joint Committee)

De europeiska tillsynsmyndigheternas gemensamma kommitté (Joint Committee) har i uppgift att säkerställa att utarbetandet och

tillämpningen av den gemensamma regelboken sker enhetligt över sektorsgränserna.

FI deltog under året i den gemensamma kommitténs arbetsgrupp mot penningtvätt (AMLC). Arbetsgruppen ska bland annat utfärda riktlinjer som de finansiella företagen ska beakta i sitt arbete med att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. Den senaste riktlinjen, Riktlinjer om riskfaktorer, innehåller bland annat vägledning om olika åtgärder för kundkännedom och exempel på riskfaktorer för penningtvätt och finansiering av terrorism som företagen ska vara uppmärksamma på. Riktlinjen ses för närvarande över.

Utöver detta deltog FI i en arbetsgrupp för frågor om konsumentskydd och finansiell innovation. Under 2018 arbetade kommittén vidare med frågor efter ikraftträdandet av regler för faktablad för paketerade investeringsprodukter (PRIIP). Vidare medverkade myndigheten också i kommitténs arbete om konsumentskyddsfrågor kring de finansiella företagens användning av konsumentdata och storskalig dataanalys (big data). I slutrapporten som publicerades under 2018 lyftes risker för konsumenter fram, men också att det finns stora fördelar med utvecklingen. Dessutom deltog FI i kommitténs arbete om hur konsumentskyddstillsyn ska bedrivas över företag som gränsöverskrider från en marknad till en annan inom EU.

REGIONALT SAMARBETE

Nordiskt-baltiskt makrotillsynsforum (NBMF)

FI är ordförande för och deltar aktivt i det Nordisk-baltiska makrotillsynsforumet (NBMF). Det är ett diskussionsforum med representanter från centralbanker och tillsynsmyndigheter från hela regionen. På forumet diskuteras finansiella stabilitetsfrågor och man träffas två gånger per år. Representanterna i regionen diskuterar även frågor kring riskerna för finansiell stabilitet och genomförande av makrotillsynsåtgärder för att förebygga dessa risker och öka motståndskraften i det finansiella systemet. Syftet är att nå samsyn i viktiga frågor för den finansiella stabiliteten, i både de enskilda länderna och övergripande i hela regionen.

GLOBALT SAMARBETE

Baselkommittén (BCBS)

Sverige är medlem i Baselkommittén (BCBS) som ansvarar för att ta fram globala standarder och regler för internationellt verksamma banker. FI och Riksbanken representerar Sverige. FI var aktiv under året i tolv arbetsgrupper och följde dessutom arbetet i ytterligare ett tiotal grupper.

Under året var fokus för arbetet att färdigställa ett nytt reformpaket som ska komplettera det nuvarande internationella ramverket, Basel 3, som organisationen arbetat fram. Syftet med reformpaketet är att stärka banksektorns motståndskraft mot finansiell och makroekonomisk stress, förbättra riskhantering, intern styrning och kontroll samt öka transparensen i banksektorn. FI deltog i arbetet att utforma dessa nya reformer och i förhandlingarna kring kalibreringen av reformpaketet som helhet.

Financial Action Task Force (FATF)

FI företräder Sverige i Financial Action Task Force (FATF) som är en mellanstatlig organisation under Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Syftet med FATF är att motverka penningtvätt, finansiering av terrorism och finansiering av spridning av massförstörelsevapen. Organisationen utfärdar rekommendationer om vad ett land ska göra nationellt för att bekämpa penningtvätt, terrorismfinansiering och finansiering av spridning av massförstörelsevapen samt utvärderar hur olika länder följer dessa rekommendationer.

Financial Stability Board (FSB)

FI är medlem i FSB:s kommitté för tillsyns- och regleringssamarbete (SRC). Kommitténs uppgift är att driva och följa upp de regleringsinitiativ som har tagits efter finanskrisen. SRC arbetade under året bland annat med en rapport för att underlätta arbetet med cybersäkerhet. FI deltar också i FSB:s regionala rådgivande kommitté (FSB Regional Committee for Europe).

Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS)

FI är medlem i Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS) och är representerad i policyutvecklingskommittén (PDC), som rapporterar direkt till exekutivkommittén. PDC ansvarar för standarder och övervakar tillsynsmaterial från IAIS. PDC har delansvar med makrotillsynskommittén för arbetet med systemrisker. Här ingår bland annat översyn av principer, ramregelverk för internationellt aktiva försäkringsgrupper och global kapitalkravsstandard. Kategorisering av globalt systemviktiga försäkringsgivare görs i samverkan med FSB, liksom arbete med standard för återhämtning och resolution i försäkringssektorn.

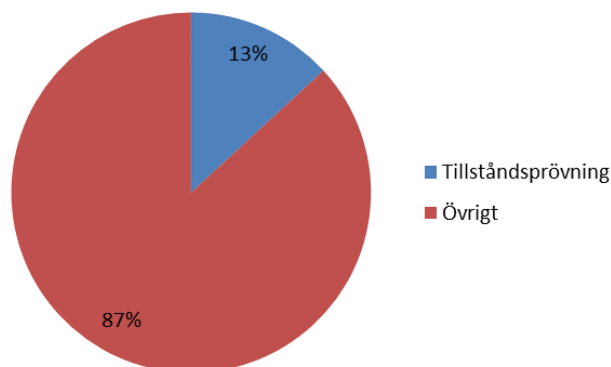
Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco)

FI är också medlem i Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco), som är en global organisation som samlar tillsynsmyndigheter på värdepappersmarknadsområdet från omkring 115 olika jurisdiktioner. FI:s engagemang är ett uttryck för den betydelse som organisationen har genom sin roll att sätta standarder och påverka arbetet med att utforma regler inom EU. FI deltar i organisationens styrelse, i två policykommittéer, i styrgruppen för CPMI-Iosco, ett organ som arbetar med frågor om den finansiella infrastrukturen samt i CPMI Policy Standing Group. Generaldirektör Erik Thedéen är dessutom vice ordförande för organisationens europeiska regionkommitté (ERC).

Under året tog FI initiativ till att ett nätverk för hållbarhetsfrågor på värdepappersmarknaden bildades. Nätverket bildades genom ett beslut av organisationens styrelse i oktober 2018 och generaldirektör Erik Thedéen utsågs till ordförande för nätverkets styrgrupp.

Tillståndsprövning

Diagram 5. Kostnad för tillståndsprövning i förhållande till FI:s totala kostnader

FI:s mål enligt regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Krav på återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet samt på vilket sätt insatserna bidragit till att det finansiella systemet medverkar till en hållbar utveckling.

Återrapporteringskrav i övrigt

Redovisa uppgifter om genomsnittliga handläggningstider för olika tillståndsärenden och anmälningsärenden enligt förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

Redovisa insatser som genomförs i syfte att effektivisera verksamheten inom tillståndsprövningen (Regleringsbrev 2018: Uppdrag 2 *Effektiviseringar inom statsförvaltningen*).

VERKSAMHETSÖVERSIKT

Företag som vill bedriva finansiell verksamhet i Sverige måste först få tillstånd av FI. Syftet med tillståndsprövningen är att säkerställa att företagen lever upp till de krav som ställs i regelverket för att få driva en viss verksamhet på den finansiella marknaden. Tillståndsprövning är på så sätt ett av FI:s verktyg i arbetet för ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster-, samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

FI:s mål är att handlägga tillståndsprövningar på ett effektivt och enhetligt sätt, utan att göra avkall på de krav som ställs för respektive tillstånd. För att nå målet har FI en övergripande gemensam process för tillståndsärenden, samt ett antal ärendespecifika processer och rutiner för att möta de särskilda krav som gäller för vissa tillståndstyper.

Kraven skiljer sig åt beroende på vilken verksamhet ett företag vill bedriva. Det ställs dock likartade krav på företagets ägare och ledning, oavsett vilken sektor (bank, försäkring, marknader, värdepapper eller fond) som företagen är verksamma inom. Kraven, liksom de generella krav som ställs på god intern styrning och kontroll i samtliga sektorer, skapar förutsättningar för en sund finansiell verksamhet.

Prövningar av nya tillstånd är ofta den första kontakten som företagen har med FI. Därefter prövar FI fortlöpande tillstånden när företagen förändrar sin verksamhet i centrala delar, exempelvis utvidgar verksamheten, får nya ägare, får nya personer i ledningen eller när företagen söker ytterligare tillstånd för sin verksamhet, så kallade sidotillstånd.

Tillståndsprövningen är avgiftsfinansierad, vilket innebär att FI tar ut avgifter för ansökningar om tillstånd och inlämnade anmälningar. Nivån på avgifterna bygger på principen om att full kostnadstäckning ska uppnås på några års sikt. För vidare information, se avsnittet Övrig återrapportering.

Allt fler regelverk ställer krav på fler och ibland mer komplexa tillståndsprövningar. Antalet arbetade timmar inom tillståndsprövning har ökat från cirka 37 000 timmar 2009 till cirka 85 000 timmar 2018.

Tabellen nedan visar utvecklingen av arbetstid och kostnad de senaste tre åren. Kostnaden per timme har minskat något de två senaste åren, jämfört med året dessförinnan.

Tabell 13. Tid och kostnad för tillståndsprövning, tkr

	2018		2017		2016	
	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad
Tillståndsprövning	79 215	83 088	76 546	83 678	71 876	80 316
Metodutveckling tillstånd	6 102	10 833	2 337	3 916	1 665	2 036
Totalt för till- ståndsprövning	85 317	93 921	78 883	87 594	73 541	82 352

Källa: Agresso

EFFEKTIVISERING AV TILLSTÅNDSPRÖVNINGEN

FI har i flera år konstaterat att handläggningstiderna för tillstånd har ökat. Hösten 2017 tillsattes ett projekt som föreslog åtgärder för att hantera fler ärenden inom fastslagen handläggningstid. Under 2018 tillsattes ett nytt projekt för att realisera de föreslagna åtgärderna, bland annat genom detaljerade översyner av arbetsprocesserna i syfte att hitta nya mer enhetliga och mer effektiva arbetssätt. FI såg även över informationen på webbplatsen (fi.se) och inledde omfattande insatser för att ta fram vägledande frågor och svar. En annan åtgärd var att ta fram krav för nytt it-stöd för att kunna hantera ansökningar digitalt. För att ytterligare effektivisera arbetet inrättades en särskild avdelning för att hantera tillstånd. (Se rapport "FI effektiviserar tillståndsverksamheten" FI dnr 18-24073).

PRESTATIONER

Tabellerna 14–16 redovisar samtliga avgiftsbelagda tillståndsärenden och anmälningsärenden. FI hanterar därutöver en stor mängd anmälningsärenden som inte är avgiftsbelagda eftersom de inte kräver någon prövning av FI.

Som framgår av tabell 14 ökade antalet tillståndsbeslut jämfört med 2017. Mest ökade antalet beslut om ändringar av fondbestämmelser och ärenden om avslut av finansiell verksamhet. Det ökade antalet beslut berodde också på att balanser från tidigare år arbetades bort.

Tabell 14. Prestationer för tillståndsprövning, antal beslut

Ärendetyp	2018	2017	2016
Auktorisationer	240	315	357
Nya fonder	99	79	98
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	190	179	199
Ägarprövningar	459	385	173
Ägarledningsprövningar	243	180	256
Ledningsprövningar	762	693	576
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	236	251	228
Utvidgad eller sidoverksamhet	63	65	175
Beståndsoverlåtelse, förvärv, fusioner och delningar	91	103	88
Ändringar av fondbestämmelser	378	235	300
Uppdragsavtal	494	432	489
Svensk företags verksamhet utomlands	279	264	244
Krishantering	18	10	158
Pröva tillstånd för undantag	97	130	169
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	158	195	132
Interna modeller	42	33	13
Pröva tillstånd för prospekt	503	509	441
Avsluta finansiell verksamhet	894	790	830
Övriga tillstånd eller beslut	99	61	46
Totalt	5 345	4 909	4 972

Källa: Platina

För att tydliggöra för den som söker tillstånd hur lång tid ett ärende förväntas ta finns fastställda handläggningstider, så kallade riktider, för vissa tillståndsärenden. En del av dessa riktider är fastställda i lag eller förordning, och en del fastställer FI. Andelen ärenden som hanteras inom angivna riktider varierar mellan åren. Ett skäl kan vara att det kommer in många ärenden i samband med att nya regelverk införs, och det tar tid för FI att etablera praxis och hinna hantera ett stort antal ärenden på kort tid. Ett annat skäl till att riktider inte kan hållas kan vara att företag lämnar in ofullständiga ansökningar och är sena med att komplettera dem.

Andelen ärenden som hanterats inom riktiden ökade jämfört med 2017 både för ärenden med lagstadgade riktider och ärenden med riktider som FI har bestämt.

Tabell 15. Tillståndsärenden inom riktiden, antal och andel

	Antal			Andel %		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Handlagda tillståndsärenden inom riktid	4 271	3 770	3 895	82	79	82
- varav tillståndsärenden med lagstadgade riktider*	1 747	1 515	1 278	93	90	92
- varav tillståndsärenden utan lagstadgade riktider	2 524	2 255	2 617	76	73	78

Källa: Platina

* En mindre del av dessa ärenden kan medföra rättsliga konsekvenser och av dessa har 99 procent hanterats inom riktiden.

Tabell 16 nedan visar den genomsnittliga handläggningstiden och antalet inkomna tillståndsärenden. Statistiken ska tolkas med försiktighet då det inom varje ärendekategori ingår flera typer av ärenden. Till exempel är auktorisationer av försäkringsförmedlare mindre komplicerade (och fler) än auktorisationer av banker. Dessutom påverkas statistiken av att den genomsnittliga handläggningstiden ökar när gamla ärenden avslutas. Att arbeta av gamla balanser, som i sig är positivt, försämrar därför tillfälligt siffrorna i denna uppföljning.

Totalt sett minskade den genomsnittliga handläggningstiden från 63 dagar 2017 till 59 dagar 2018. Minskningen skedde trots att ett stort antal långa ärenden avslutades. Antalet oavgjorda tillståndsärenden som var äldre än ett år, minskade från 75 i början av året till 21 i slutet av 2018.

Tabell 16 Genomsnittlig handläggningstid för vissa ärendetyper i dagar, och antal nya ärenden*

Ärendetyp	Genomsnittlig Handläggningstid			Antal nya ärenden*		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Auktorisationer	93	98	123	284	305	309
Nya fonder	82	84	96	81	72	103
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	76	74	60	176	169	193
Ägarprövningar	73	66	79	375	465	196
Ägarledningsprövningar	59	75	51	239	187	255
Ledningsprövningar	80	121	58	689	637	738
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	35	39	36	216	244	235
Utvidgad eller sidoverksamhet	70	71	51	59	66	71
Beståndsoverlåtelser, förvärv, fusioner och delningar	49	69	47	95	101	84
Ändringar av fondbestämmelser	56	48	57	403	273	322
Uppdragsavtal	47	52	39	474	431	479
Svensk företags verksamhet utomlands	21	22	26	311	248	274
Krishantering*	144	112	0	22	13*	4*
Pröva tillstånd för undantag	50	55	62	111	145	138
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	64	75	73	160	181	139
Interna modeller	580	536	323	21	26	26
Pröva tillstånd för prospekt	25	28	25	498	514	443
Avsluta finansiell verksamhet*	33	16	45	940	832*	687*
Övriga tillstånd eller beslut*	98	74	46	54	37*	53*
Totalt	59	63	53	5 208	4 946	4 749

Källa: Platina

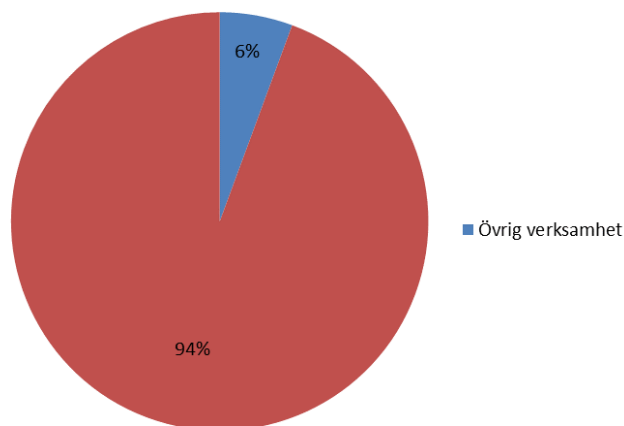
* För 2017 och 2016 redovisades antal inkomna ärenden. För 2018 redovisas antal nya ärenden, dvs. oavsett om ärenden registrerats i diariesystemet Platina som inkommet eller upprättat. Detta för att undvika differenser pga. felregistreringar.

RESULTATBEDÖMNING

FI bedömer att myndighetens tillståndsprövning generellt håller en god kvalitet även i komplicerade ärenden och när praxis saknas. Arbetet med att effektivisera verksamheten har resulterat i att fler ärenden hanteras inom riktigtid och att balanser från tidigare år minskat. Dessutom minskar kostnaden per timme något vilket också indikerar ökad effektivitet.

Övrig verksamhet

Diagram 6. Kostnad för övrig verksamhet i förhållande till FI:s totala kostnader

FINANSIELL FOLKBILDNING

Mål enligt regleringsbrevet

Stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning.

Krav på återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur insatser för att stärka konsumenternas finansiella förmåga har genomförts. Redogörelse ska även lämnas för de modeller som används för utvärdering av de insatser som rör finansiell folkbildning och vilka insatser som vidtagits med anledning av resultatet av utvärderingen.

Konsumenter behöver göra många olika val på finansmarknaden. För att en konsument ska kunna välja exempelvis den produkt som passar bäst krävs det en grundläggande kunskap om finansiella begrepp och kunskap om var det finns oberoende information och möjlighet att få råd. Många konsumenter saknar i dag tillräcklig kunskap.

FI jobbar med att informera om fakta och utbilda i finanskunskap för att bidra till att öka konsumenternas medvetenhet inom privat-ekonomi. Det arbetet sker parallellt med andra konsumentskyddande insatser på finansmarknaden.

Samverkan, med både andra myndigheter och finansiella företag, är ett grundläggande inslag i folkbildningsarbetet. Strategin bygger på att utbilda personer som i sin tur kan möta konsumenter från olika målgrupper och föreläsa och informera i olika situationer. Merparten av insatserna sker via det nationella nätverket Gilla Din Ekonomi, som har 84 medlemmar.

Nettokostnaden för finansiell folkbildning var 5,7 miljoner kronor 2018, vilket är lägre jämfört med föregående år. Det beror främst på ett minskat antal arbetstimmar under året, vilket i sin tur beror på ett ökat antal vakanser.

Tabell 17. Tid och nettokostnad för finansiell folkbildning, tkr

	2018		2017		2016	
	Timmar	Netto- kostnad	Timmar	Netto- kostnad	Timmar	Netto- kostnad
Finansiell folkbildning	3 112	5 697	3 902	6 832	4 253	7 487

Källa: Agresso

Gilla Din Ekonomi – utbildningsinsatserna

FI leder, och deltar i, ett antal projekt inom Gilla Din Ekonomi.

Utbildningen Trygga din ekonomiska framtid fokuserade under första delen av året på målgruppen överförmyndare och under hösten utbildades diakoner i ett samarbete med Svenska kyrkan. Syftet var att sprida kunskapen vidare till så kallade gode män och konfidenter. Även kommunala budget- och skuldrådgivare har utbildats för att de ska kunna arbeta förebyggande.

FI deltog under året i ett utbildningsprojekt för blivande personalvetare och ekonomer på flera högskolor och universitet. FI samarbetade även med Folkuniversitetet och Konsumentverket i projektet Ekonomismart, ett projekt med syfte att starta en utbildning för unga arbetslösa i samverkan med kommuner.

Skolprojekt

Skolprojektet Koll på cashen är i en förvaltningsfas och under året arbetade FI med spridning av materialet. I projektet samarbetar FI med Konsumentverket och Kronofogdemyndigheten. Samarbetet med Aktiefrämjandet och Ung Ekonomi fortsatte under våren enligt samarbetsavtalet och avslutades därefter.

Ny i Sverige

FI har tagit fram ett utbildningsmaterial för Svenska för invandrare (SFI) som FI bedömer fungerar för målgruppen även i fortsättningen. Det tryckta materialet uppdaterades med nya texter om digital närvaro på finansmarknaden. FI producerade en animerad film som komplement till de nya texterna.

FI deltog i projektet Våga prata pengar i samverkan med Länsstyrelserna. Målgruppen är kommunanställda som arbetar nära personer som är nya i Sverige. Projektet avslutades under hösten då alla intresserade län (19 av totalt 21) deltagit i samarbetet och ordnat utbildningsdagar.

Förstagångsföräldrar

FI samverkar med Konsumentverket och Kronofogdemyndigheten inom Överskudsättningsprojektet. Inom projektet startades under hösten ett utbildningsprojekt med förstagångsföräldrar som målgrupp. Projektet kommer att lanseras under 2019.

Statligt anställda – tjänstepension

Tillsammans med Statens tjänstepensionsverk (SPV) tog FI fram en digital utbildning om tjänstepension på det statliga området.

Tabell 18. Utbildningsinsatser finansiell folkbildning, antal

Utbildningsaktiviteter	2018	2017	2016
Gilla din ekonomi-utbildningar			
– Antal kurstillfällen	20	24	23*
– Antal utbildade	501	662	733*
– Antal beställda studiehäften	7 855	15 620	12 320
– Nedladdningar via mobilapplikation	996	828	5 780
– Antal lyssningar på poddradio	19 594	3 329	-
– Antal visningar e-learning	2 192	-	-
Utbildning, unga vuxna			
– Antal kurstillfällen	20	71	110
– Antal utbildade	503	1 591	2 098
Skolprojekt			
– Antal kurstillfällen	88	56	31**
– Antal utbildade	3 030	4 402	2 026**
– Antal besök på webbplatsen	45 443	38 126	14 749
– Antal nedladdningar av mobilapplikation	12 348	5 372	
Invandrarundervisning			
– Antal kurstillfällen	7	8	5
– Antal utbildande	419	489	400
– Antal besök på webbplatsen	28 204	34 024	33 555
– Antal beställda studiehäften	18 253	18 782	23 180

Källa: Manuell statistik

* Antalet kurstillfällen och antal utbildade korrigeras för 2016 på grund av att några kurstillfällen saknades.

** Antal kurstillfällen och deltagare för Skolprojekt 2016 har inte tidigare redovisats. Årets tabell korrigeras därför med tillägget för att visa på resultatet från 2016.

En satsning har under året gjorts på digitala kanaler som tjänstepensionssamarbetet med SPV och poddradio. Antal utbildade i Gilla din ekonomi-utbildningar har under 2018 minskat jämfört med året innan bland annat som en följd av den digitala satsningen.

Resultatbedömning

Varje utbildning utvärderas på plats efter att utbildningen genomförts. Utvärderingarna av olika folkbildningsinsatser ger genomgående ett snittbetyg mellan 4 och 5 av 5 möjliga.

Den samlade bedömningen är att FI trots den tillfälligt lägre bemanningen bidragit till att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden.

FINANSMARKNADSSTATISTIK

Enligt förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen, 3 §

Uppgifter

Finansinspektionen har uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

FI är statistikansvarig myndighet för finansmarknadsstatistiken. Finansräkenskaperna är en del av nationalräkenskapssystemet och behandlar finansiella aktiviteter i samhällsekonomin. FI tar in finansiella data från företag under tillsyn och skickar dessa till Statistiska centralbyrån (SCB) som på uppdrag av FI producerar finansmarknadsstatistik. Vissa uppgifter som behövs för statistiken tar SCB in direkt från företagen.

Ansaret för finansmarknadsstatistiken har flyttats internt inom FI och arbetet med statistiken är numera mer integrerat i den löpande verksamheten, vilket förklarar minskningen i antalet timmar.

Tabell 19. Tid och kostnad för finansmarknadsstatistik, tkr

	2018		2017		2016	
	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad
Projekt statistik-samordning hos FI	150	171	389	446	652	791
Produktion hos SCB	-	14 604	-	14 530	-	14 690
Totalt	150	14 775	389	14 976	652	15 481

Källa: Agresso

SAMHÄLLSSKYDD OCH BEREDSKAP

Enligt förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap

Uppgifter

Finansinspektionen ska vidta de åtgärder som behövs för att hantera konsekvenserna av en krissituation inom ansvarsområdet. Myndigheterna ska samverka med och stödja andra myndigheter vid en sådan krissituation. Varje myndighet ska också i syfte att stärka sin egen och samhällets krisberedskap analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området.

FI deltar i Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (FSPOS) och Samverkansområde ekonomisk säkerhet (SOES). Syftet med båda organisationerna för samverkan är att stärka den finansiella infrastrukturen genom att samverka, öva, kartlägga och dela information och på så sätt värna om sektorn och samhället. I FSPOS ingår både privata aktörer och myndigheter, medan SOES enbart består av myndigheter. Verksamheten finansieras med bidrag från MSB. Ansökta och beviljade medel beror på omfattning av övningarna som genomförs och kan variera kraftigt mellan åren.

Tabell 20. Kostnad för verksamhet inom samhällsskydd och beredskap, tkr

	2018	2017	2016
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	4 386	2 372	2 184

Källa: Agresso

AVGIFTER TILL EU:S TILLSYNSMYNDIGHETER

FI disponerar ett särskilt anslag för avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter EBA, Eiopa och Esma. Verksamheten inom tillsynsmyndigheterna är under uppbyggnad och kostnaderna ökar därför successivt.

Tabell 21. Kostnad avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter, tkr

	2018	2017	2016
Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	13 182	11 381	10 731

Källa: Agresso

KRIGSFÖRSÄKRINGSNÄMNDEN

Finansinspektionen utför administrativa och handläggande uppgifter åt Krigsförsäkringsnämnden (KFN) enligt 5 § förordning (2007:842) med instruktion för Krigsförsäkringsnämnden.

Tabell 22. Tid och kostnad för Krigsförsäkringsnämnden, tkr

	2018*		2017*		2016***	
	Timmar	Netto-kostnad**	Timmar	Netto-kostnad**	Timmar	Kostnad
Krigsförsäkringsnämnden*	78	402	143	262	-	-
Totalt	78	402	143	262	-	-

Källa: Agresso

* Från 2017 disponerar FI en separat anslagspost för KFN.

** Från 2017 redovisas nettokostnaden för KFN. Nettokostnader består av kostnader och indirekta intäkter som allokerats till de olika verksamheterna.

*** Under 2016 redovisades utgifter för KFN som anslagsvillkor under rubriken Anslagsredovisning.

Övrig återrapportering

LOKALFÖRSÖRJNING

FI hyr lokaler i sju plan i kvarteret Kåkenhusen 4 med besöksadress Brunnsgatan 3 i Stockholm. Ytan uppgår till 7 192 kvadratmeter, vilket motsvarar 12,5 kvadratmeter per anställd.

PRECISERAD INRIKTNING FÖR ARBETET MED CIVILT FÖRSVAR

Under 2018 genomförde FI den risk- och sårbarhetsanalys, som myndigheten ska göra vart annat år enligt förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap, och rapporterade in den till MSB och Regeringskansliet. FI tog även fram en ny krisplan och genomförde en mindre krisövning med ledningsgruppen. FI deltog i övningen SAMÖ 2018 och på Försvarsmaktens och MSB:s möten inför kommande övningsverksamhet, bland annat den stora totalförsvarsövningen som ska äga rum 2020.

I FI:s regleringsbrev för 2018 fanns det uppdrag kopplade till totalförsvaret. FI deltog i olika aktiviteter under året som knyter an till uppdragen och återtagandet av totalförsvarets förmåga. Under 2018 inledde FI processen med krigsplacering av medarbetare och detta arbete kommer att fortsätta under 2019. FI genomförde vidare aktiviteter inom säkerhetsskyddsområdet. Bland annat togs nya processer fram för det interna arbetet och utbildningsinsatser genomfördes internt.

AVGIFTSREDOVISNING

Ekonomiskt mål för avgiftsbelagd verksamhet enligt regleringsbrevet

Verksamhet som rör ärenden som anges i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen ska över tiden finansieras fullt ut med de avgifter som tas ut för ändamålet.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

FI har rätt att ta ut avgifter för tillstånd och anmälningar. Principen är att avgifterna ska ge full kostnadstäckning på några års sikt. Företag och personer som söker tillstånd att bedriva finansiell verksamhet betalar en i förväg bestämd avgift för respektive tillstånd. Avgifternas storlek beslutas av regeringen efter förslag från FI.

Tabell 23. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, tkr

Avgiftsbelagd verksamhet med full kostnadstäckning	Budget*			
	2018	2018	2017	2016
Ansökningsavgifter (SFS 2001:911)				
Tidigare års över-/underskott		8 575	-7 465	-9 159
Intäkter av avgifter	92 000	105 312	103 635	84 046
Nettokostnader	91 000	93 921	87 594	82 352
Utfall	1 000	11 391	16 040	1 694
Totalt ackumulerat över-/underskott		19 966	8 575	-7 465
Ackumulerat över-/underskott i relation till omsättning %.		19,0%	8,3%	-8,9%

Intäkter enligt § 4 avgiftsförordningen	Budget			
	2018	2018	2017	2016
Administrativ service				
Intäkter av avgifter	2 500	1 872	1 902	1 865
Bokföringsnämnden				
Intäkter av anslag**				681
Nettokostnader	2 500	1 872	1 902	2 546
Bokföringsnämnden				
Ackumulerat över-/underskott för Administrativ service	0	0	0	0

Källa: Agresso

* Budget avser beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, enligt FI:s regleringsbrev för 2018. I den beräknade budgeten för ansökningsavgifter var det ackumulerade överskott från tidigare år 841 tkr och för 2018 beräknades ett överskott på 1 000 tkr.

** FI och BFN kom överens om ett tak för fakturering 2016 till följd av att FI bytte ekonomimodell. Taket var av engångskaraktär och innebar att 681 tkr av nettokostnaden för BFN finansierades med FI:s förvaltningsanslag 2016. Från 2017 motsvarar intäkterna av avgifter hela nettokostnaden.

Ansökningsavgifter (SFS 2001:911)

FI redovisar ett överskott på 11 391 tkr för avgiftsbelagd verksamhet som finansieras med ansökningsavgifter och har därmed ett totalt ackumulerat överskott på 19 966 tkr. Intäkterna blev högre än beräknad budget enligt regleringsbrevet för 2018 och ökade även jämfört med 2017. En orsak var fler inkomna ärenden under 2018 jämfört med året innan. Den 1 juli 2018 sänktes avgifterna för ett antal ärendeslag bland annat ägarprövningar. Det har av naturliga skäl ännu inte fått full effekt på intäkterna för 2018. Kostnaderna blev något högre än beräknad budget enligt regleringsbrevet för 2018, och har ökat jämfört med utfallet för 2017. FI kommer i den avgiftsrapport som lämnas till regeringen senast den 15 april 2019 att göra en djupare analys av resultatet och även lämna förslag till hur det ackumulerade överskottet ska disponeras.

Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen

Avgifterna för FI:s resurssamverkan för administrativ service med Bokföringsnämnden (BFN) framgår av 4 § avgiftsförordningen (1992:191). Det framgår av 4 § första stycket punkterna 1–9 att myndigheten själv, upp till full kostnadstäckning, får besluta om

storleken på avgifterna. Intäkterna liksom kostnaderna för resurssamverkan med BFN blev lägre än beräknad budget framförallt för att BFN under 2018 valt en lösning för dokumenthantering som FI inte kommer förvalta.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras

FI har även till uppgift att ta ut avgifter som inte får disponeras i verksamheten utan redovisas som intäkt av uppbörd och som återfinns i redovisning av inkomstitlar.

Avgifter som tas ut med stöd av förordning (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av FI:s verksamhet ska uppgå till ett belopp som motsvarar kostnaden för den verksamhet som ska finansieras.

Restavgifter och dröjsmålsavgifter är debiterade och beslut om dröjsmålsavgifter som vunnit laga kraft, exempelvis beslut om förseningsavgift för företag under tillsyn som rapporterar för sent till FI. Dessutom har FI möjlighet att besluta om ekonomiska sanktioner enligt gällande lagstiftning. Sådana straffavgifter och särskilda avgifter redovisas på inkomstitel Bötesmedel.

Tabell 24. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras, tkr
Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomisk mål

Inkomstitel 2548, Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	Budget*			
	2018	2018	2017	2016
Tidigare års över-/underskott		23 942	24 029	4 981
Intäkter	624 000	602 032	542 588	519 127
Kostnader	624 000	607 453	542 675	500 079
Utfall		-5 421	-87	19 048
Totalt ackumulerat över-/underskott		18 521	23 942	24 029
Ack. över-/underuttag i relation till avgiftsintäkterna %		3,1%	4,4%	4,6%

Andra offentligrättsliga avgifter

Inkomstitel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgifter	Budget*			
	2018	2018	2017	2016
Intäkter	15 000	641	4 935	19 271

Inkomstitel 2712, Bötesmedel

Intäkter	100 000	27 489	31 159	52 037
----------	---------	--------	--------	--------

Källa: Agresso

* Budget avser beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras, enligt FI:s regleringsbrev för 2018.

Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål

FI redovisar ett ackumulerat överuttag på 18 521 tkr för offentligrättsliga avgifter med ett bestämt ekonomiskt mål. Det motsvarar ett överuttag på 3,1 procent i förhållande till avgiftsintäkterna. Intäkterna ska uppgå till ett belopp som motsvarar beräknad kostnad för den verksamhet som ska finansieras, med kompensation för tidigare års över- eller underskott. FI kan bara kompensera de avgiftsgrupper enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet där avgiften inte framgår av förordningen.

Kostnaderna för FI:s verksamhet blev något lägre än de kostnader som budgeterats enligt 2018 års regleringsbrev.

Andra offentligrättsliga avgifter

Restavgifter, dröjsmålsavgifter och bötesmedel är av sådan karaktär att de är svåra att budgetera och beräkna i förväg. Ett fåtal stora böter får ett betydande genomslag i utfallet varför det för bötesmedel kan variera kraftigt mellan åren.

RAPPORTERADE UPPDRAG

Nedan redovisas de uppdrag FI rapporterat 2018 enligt instruktion, regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut.

Från regleringsbrev 2018	Redovisning
Indikatorer för resultatuppföljning	FI dnr 18-5331, 16 april 2018
Effektiviseringar inom statsförvaltningen	FI dnr 18-24073, 20 december 2018
Utveckla och redovisa metoder för makrotillsynen	FI dnr 18-10718, 8 juni 2018
Kartläggning av konsumentkrediter	FI dnr 18-11091, 14 juni 2018
Bidra till en hållbar utveckling	FI dnr 18-3935, 7 november 2018
Bidra till regeringens satsning på moderna beredskapsjobb i staten	FI dnr 18-5441, 3 april 2018
Kunskapsunderlag om konsekvenser m.m. för svenska finansmarknaden av brexit	FI dnr 18-11514, 21 juni 2018
Könsuppdelad statistik	FI dnr 18-19174, 23 oktober 2018
Redovisa hur myndigheten vid upphandlingar som överstiger gällande tröskelvärden har arbetat med att uppfylla de nya kraven på kollektivavtalsenliga villkor som följer av 17 kap. 2–5 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.	FI har under 2018 inte genomfört upphandlingar där det har varit aktuellt att använda dessa villkor.
Prognoser för anslagsbelastningen och för avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten.	Fem rapporter FI dnr 18-1130

Från regleringsbrev för 2017 som ska redovisas 2018	Redovisning
Myndigheten ska redovisa hur arbetet under 2017 bedrivits med kvalitetshöjande insatser och med att effektivisera verksamheten	FI dnr 18-6352, 4 april 2018
Myndigheten ska redovisa vilka övergripande åtgärder som vidtagits för att bedriva ett systematiskt säkerhetsskyddsarbete i enlighet med säkerhetsskyddslagen (1996:627) och säkerhetsskyddsförordningen (1996:633)	FI dnr 18-3710, 20 februari 2018

Från instruktion	Redovisning
Konsumentskyddet på finansmarknaden	FI dnr 18-5759, 27 mars 2018
Stabiliteten i det finansiella systemet	FI dnr 18-7140, 29 maj 2018 och FI dnr 18-20866, 27 november 2018
Avgiftsrapport enligt FI:s instruktion	FI dnr 18-4302, 9 april 2018 FI dnr 18-12180, 24 september 2018

Övriga regeringsuppdrag	Redovisning
Uppdrag att ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2016–2018 samt uppdrag att ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2016–2018	FI dnr 18-1702
Uppdrag att utföra uppgifter som behörig myndighet enligt rådets enligt vissa radsförordningar om internationella sanktioner	FI är utsedd behörig myndighet

Kompetensförsörjning

Enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Enligt 3 kap. 3 § ska myndigheten redovisa åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

FI är genom sitt viktiga och komplexa uppdrag en attraktiv arbetsgivare. Många av medarbetarna har särskilda kunskaper, bland annat om nya regelverk, en kompetens finansbranschen har ett stort behov av. Det leder till att medarbetare blir kontaktade av personer som vill rekrytera dem till den privata sektorn, ofta med betydligt högre löner. FI hade under 2018 en extern personalomsättning på 14 procent, vilket är en minskning för andra året i rad. Att behålla den nu mer rimliga nivån på den externa personalomsättningen är en fortsatt utmaning för FI.

Arbetet med att säkra kompetensförsörjningen syftar även i fortsättningen till att minska personalomsättningen, men har under året också innefattat åtgärder för att hantera densamma, det vill säga att anpassa arbetssättet och organisationen till personalomsättningen.

Tabell 25. Personalomsättning, procent

	2018	2017	2016
Extern rörlighet	14,3	17,2	21,2

Källa: Agresso

Utvecklas i en kunskapsintensiv miljö

På FI arbetar många kompetenta medarbetare med unik expertkunskap. Det är viktigt att medarbetarna kan utveckla sin kompetens internt inom myndigheten.

FI har därför fortsatt att under året satsa på att ge nyanställda en gedigen introduktionsutbildning, samt att ordna lunchseminarier, specialistforum och inspektörsutbildning för anställda. Samtliga av dessa utbildningar genomförs av interna föreläsare.

FI har arbetet med att ge medarbetare bättre möjlighet till utveckling och att ta tillvara intern kompetens genom att främja och underlätta intern rörlighet. Under 2018 tillsattes 28 procent av alla utannonserade tjänster av interna sökanden.

Under året har FI:s chefer fått fortsatt utbildning och handledning i ledarskap och fördjupningsutbildningar inom exempelvis lönesättning och arbetsmiljö. Myndigheten har också möjliggjort för cheferna att utbyta erfarenheter och kunskap och att hitta nya områden för samarbeten genom att delta på olika forum som chefsforum och ledningsforum. För att tydliggöra vad chefsrollen innebär på myndigheten tog FI också under året fram ett dokument kallat Chef på FI.

Kultur, trivsel och arbetsmiljö

Under året bildades en arbetsgrupp, VI på FI, som har som mål att arbeta med att arbetsmiljön ska upplevas som övervägande positiv. Arbetsgruppen är en del i det löpande arbetet med att skapa en arbetsplats där medarbetare trivs, är motiverade och vill utvecklas. Utifrån detta arbete har, bland mycket annat, åtgärder kring att sänka ljudnivåer och fler lunchutrymmen möjliggjorts.

Som en del i det förebyggande arbetsmiljöarbetet har chefer och medarbetare avstämningsmöten minst varannan vecka. Därutöver hade chefer och medarbetare under 2018 ett extra avstämningsmöte med fokus på frågor kring arbetsbelastning, prioritering, stress och stöd.

Mångfald – både effektivitet och socialt ansvar

FI:s arbete med mångfald syftar till att skapa en effektiv organisation med väl sammansatta arbetsgrupper som består av människor med olika bakgrund och erfarenheter. Ett sätt att följa upp mångfald är att mäta genus och etnicitet.

Andelen kvinnliga chefer var i slutet av året 47,5 procent, vilket ligger över FI:s mål att det underrepresenterade könets andel ska uppgå till minst 40 procent. På uppdrag av FI genomförde SCB en mångfaldsmätning. Undersökningen visade att 18 procent av FI:s medarbetare i november månad hade utländsk bakgrund. Detta kan jämföras med ett riksgenomsnitt i befolkningen som är i arbetsför ålder (20–65 år) på 28 procent (2018).

FI bidrog under året till regeringsuppdraget att skapa praktikplatser för nyanlända arbetssökande och personer med funktionsnedsättning. Under året praktiserade personer från båda målgrupperna på FI, varav två personer anställdes efter genomförd praktik. FI hade också under året tre medarbetare anställda inom satsningen Moderna beredskapsjobb.

Hög närvaro och förebyggande hälsoinsatser

Sjukfrånvaron hos FI:s medarbetare var 2,9 procent under 2018 vilket är en minskning sedan 2017. Eftersom rehabiliteringsbehovet är litet har FI prioriterat förebyggande hälsoinsatser som exempelvis subventionerad massage och stressreducering. Medarbetarna får även ett friskvårdsbidrag och möjligheten att träna en timme per vecka på arbetstid.

Tabell 26. Redovisning av sjukfrånvaro, procent av den sammanlagda arbetstiden

	2018	2017	2016
Total sjukfrånvaro	2,9	3,2	3,4
Kvinnor	4,0	4,4	4,5
Män	1,6	1,7	2,0
Anställda ≤ 29 år	2,5	2,0	1,6
Anställda 30–49 år	2,3	2,8	3,2
Anställda ≥ 50 år	4,6	4,7	4,7
Andelen av total sjukfrånvaro ≥ 60 dagar	25,5	28,9	27,5

Källa: Agresso

RESULTATBEDÖMNING

FI arbetade under året i enlighet med kompetensförsörjningsstrategin. Det har bidragit till att FI uppfattas som en attraktiv arbetsgivare, både internt och externt. Kompetensförsörjningen säkerställer att rätt kompetens finns för att fullgöra myndighetens mål och uppgifter. Personalomsättningen var lägre för andra året i rad, men att behålla den nuvarande nivån, eller gärna sänka den ytterligare, är en utmaning även i fortsättningen. Arbetet med att säkra kompetensförsörjningen måste därför fortsätta i samma utsträckning som tidigare.

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr		2018	2017
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	not 1	607 076	543 679
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 2	113 396	115 030
Intäkter av bidrag	not 3	5 583	2 857
Finansiella intäkter	not 4	493	598
Summa		726 549	662 163
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	not 5	-508 107	-447 040
Kostnader för lokaler		-38 313	-35 418
Övriga driftkostnader		-133 021	-128 169
Finansiella kostnader	not 6	-601	-446
Avskrivningar och nedskrivningar		-35 116	-35 051
Summa		-715 158	-646 123
Verksamhetsutfall		11 391	16 040
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	not 7	630 162	578 683
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten		-630 162	-578 683
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	not 8	11 391	16 040

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr		2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	not 9	61 597	65 468
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	not 10	5 784	4 597
Summa immateriella anläggningstillgångar		67 381	70 065
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	not 11	4 849	5 307
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	not 12	23 130	19 944
Summa materiella anläggningstillgångar		27 979	25 251
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	not 13	1 903	856
Fordringar hos andra myndigheter	not 14	8 296	6 206
Övriga kortfristiga fordringar	not 15	66 029	17 548
Summa kortfristiga fordringar		76 228	24 610
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	not 16	13 813	11 515
Övriga upplupna intäkter		54	39
Summa periodavgränsningsposter		13 867	11 555
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	not 17	-85 941	-35 062
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	not 18	96 685	94 075
Summa tillgångar		196 199	190 494

BALANSRÄKNING FORTSÄTTNING

Belopp i tkr		2018-12-31	2017-12-31
Kapital och skulder			
Myndighetskapital	not 19		
Balanserad kapitalförändring		8 575	-7 465
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		11 391	16 040
Summa myndighetskapital		19 966	8 575
Avsättningar			
Övriga avsättningar	not 20	5 330	4 798
Summa avsättningar		5 330	4 798
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	not 21	88 677	91 430
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		15 149	14 152
Leverantörsskulder		23 383	22 260
Övriga kortfristiga skulder	not 22	9 174	8 722
Summa skulder m.m.		136 383	136 564
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	not 23	27 976	27 280
Oförbrukade bidrag	not 24	93	579
Övriga förutbetalda intäkter	not 25	6 451	12 698
Summa periodavgränsningsposter		34 520	40 557
Summa kapital och skulder		196 199	190 494

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag, belopp i tkr

Anslag (ramanslag)	Ingående överförings- belopp	Årets tilldel- ning enligt reglerings- brev	Omdispo- nerat anslags- belopp	Indrag- ning	Totalt dispo- nibelt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp	Not
Utgiftsområde 2								
Samhällsekonomi och finansförvaltning								
1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (Ramanslag)								
ap.1	Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram)	2 969	17 550	-	-2 969	17 550	-13 182	4 368 not 26
1:11 Finansinspektionen (Ramanslag)								
ap.1	Finansinspektionen (ram)	10 759	600 348	3 844	-	614 952	-593 869	21 082
ap.3	Krigsförsäkringsnämnden (ram)	188	450	-	-	638	-402	236
Summa		13 917	618 348	3 844	-2 969	633 140	-607 452	25 687
Avslutade anslag								
ap.2	Samordningsorgan för tillsyn över bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (ram)	3 844	-	-3 844				not 27
Summa totalt		17 761	618 348	0	-2 969	633 140	-607 452	25 687 not 1

Redovisning mot anslagsvillkor i regleringsbrevet

1:11 Finansinspektionen (ram) ap.1

Av regleringsbrevet framgår att 7 000 tkr beräknas avsättas för satsningar inom konsumentområdet för genomförande av finansiell folkbildning. FI redovisar utgifter på 5 697 tkr 2018 för finansiell folkbildning.

1:11 Krigsförsäkringsnämnden (ram) ap.3

Medlen får användas för att bekosta Krigsförsäkringsnämndens verksamhet.

Redovisning mot inkomsttitel, belopp i tkr

Inkomsttitel	not 7	Beräknat belopp enligt regleringsbrev	Inkomster
2548 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet		624 000	602 032
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter		15 000	641
2712 Bötesmedel		100 000	27 489
Summa		739 000	630 162

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr). Avrundning sker till närmaste tusental. Avrundade belopp i tabeller och uppställningar har inte justerats för att få summorna att stämma, vilket ibland medför att de enskilda posterna under en rubrik inte bildar exakt den summa som presenteras. Ett belopp som avrundats till noll markeras med 0. Är värdet innan avrundning noll markeras detta med ett streck.

Brytdag

FI har tillämpat den 4 januari 2019 som brytdag i enlighet med regelverket för statliga myndigheter. Begreppet brytdag syftar på den dag då den löpande bokföringen för räkenskapsåret ifråga ska vara avslutad. Efter brytdagen sker bokföring på räkenskapsåret men då i form av periodiseringar eller rättningar.

Periodavgränsningsposter

Som periodiseringspost bokförs belopp över 50 tkr. För avgiftsintäkter för tillståndsprövning tillämpas en beloppsgräns på 500 tkr.

Värdering av fordringar

Uppbördsfordringar har värderats kollektivt utifrån hur lång tid som gått sedan fakturan förföll till betalning. Övriga fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på minst tre år redovisas som anläggningstillgångar. För egenutvecklade dataprogram ska anskaffningsvärdet uppgå till minst 500 tkr, för köpta dataprogram och licenser samt för förbättringsutgifter på annans fastighet är beloppsgränsen 200 tkr.

På anskaffningsvärdet görs en linjär avskrivning. Avskrivningen görs månadsvis. Följande avskrivningstider tillämpas:

- egenutvecklade datasystem, 3–5 år
- köpta dataprogram och licenser, 3–5 år
- förbättringsutgifter på annans fastighet, 6 år
- kontorsmaskiner, 5 år
- datorer och kringutrustning, 4–5 år
- övriga inventarier, 7 år.

Noter

Not 1. Intäkter av anslag

Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen på 376 tkr beror på semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 som redovisats mot anslag enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till anslagsförordningen (2011:223).

Not 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Belopp i tkr	2018	2017
Avgiftsförordningen (1992:191)		
Avgiftsintäkter enligt 4 §	1 872	1 901
Avgiftsintäkter enligt 15 §	1	1
Kapitalförsörjningsförordningen (2011:210)		
Icke statliga medel enligt 6 kap 1 §	-	25
Förordning (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen		
Ansökningsavgifter	105 306	103 511
Fakturerade kungörelser	6	124
Övriga intäkter		
Intäkter av övriga ersättningar	6 211	9 468
Summa	113 396	115 030

Intäkter av övriga ersättningar består av inbetalningar för vidarefakturerade kostnader till Danmark, Norge, Finland och Nederländerna för det gemensamma arbetet med att utveckla och förvalta ett nytt transaktionsrapporteringssystem (TRS II).

Not 3. Intäkter av bidrag

Belopp i tkr	2018	2017
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	4 386	2 372
Bidrag från övriga myndigheter	1 067	229
Bidrag från internationella organisationer	130	256
Summa	5 583	2 857

Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) används för arbetet med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn.

Bidrag från övriga myndigheter består till största delen av inbetalningar från Arbetsförmedlingen för moderna beredskapsjobb och nystartsjobb.

Not 4. Finansiella intäkter

Belopp i tkr	2018	2017
Ränteintäkter på räntekontot i Riksgäldskontoret	-	3
Ränteintäkter på lån i Riksgäldskontoret	461	483
Övriga finansiella intäkter	32	112
Summa	493	598

Räntan på räntekontot har varit negativ under 2018 och 2017. FI har därför haft räntekostnader för medel insatta på räntekontot och fått ränteintäkter för lån till anläggningstillgångar i Riksgäldskontoret.

Not 5. Kostnader för personal

Belopp i tkr	2018	2017
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier m.m.	-318 366	-280 257
Övriga kostnader för personal	-189 741	-166 783
Summa	-508 107	-447 040

Av lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier m.m. avser 500 tkr arvoden till styrelsen och uppdragstagare 2018. 2017 avsåg 505 tkr arvoden till styrelsen och uppdragstagare.

Kostnaden för personal har ökat med 61 067 tkr sedan föregående år. Ökningen bero på att antalet medarbetare har blivit fler under 2018.

Not 6. Finansiella kostnader

Belopp i tkr	2018	2017
Räntekostnader på räntekontot i Riksgäldskontoret	-453	-336
Övriga finansiella kostnader	-148	-110
Summa	-601	-446

Räntan på räntekontot har varit negativ under 2018 och 2017. FI har därför haft räntekostnader för medel insatta på räntekontot och fått ränteintäkter för lån till anläggningstillgångar i Riksgäldskontoret.

Not 7. Avgifter m.m. som inte disponeras

Belopp i tkr	2018	2017
Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål		
<i>Inkomsttitel 2548, Avgifter till Finansinspektionen</i>		
Fakturerade årliga avgifter	602 834	543 214
Befarade förluster, årliga avgifter	-811	-497
Konstaterade förluster, årliga avgifter	-20	-154
Ränteintäkter, årliga avgifter	29	25
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2548	602 032	542 588
Kostnader för den verksamhet som redovisats mot inkomsttitel 2548 ska motsvara	607 452	542 675
Andra offentligrättsliga avgifter		
<i>Inkomsttitel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgifter</i>		
Avgifter vid försenad inrapportering	885	4 786
Konstaterad förlust, försenad inrapportering	-409	-60
Befarade förluster, försenad inrapportering	165	209
Ränteintäkter, försenad inrapportering	-	1
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2711	641	4 935
<i>Inkomsttitel 2712, Bötesmedel</i>		
Bötesmedel i samband med sanktioner	27 272	36 260
Konstaterad förlust, sanktioner	-	0
Befarade förluster, sanktioner	217	-5 101
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2712	27 489	31 159
Summa intäkter av avgifter m.m.	630 162	578 683

På inkomsttitel 2548 redovisas de medel som FI tar ut enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Dessa avgifter ska, på några års sikt, motsvara de kostnader som FI redovisar mot anslagsposterna Finansinspektionen (ram), Krigsförsäkringsnämnden (ram) och Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram).

På inkomsttitel 2711 redovisas rest- och dröjsmålsavgifter när inrapportering inte sker i tid och på inkomsttitel 2712 redovisas bötesmedel i enlighet med de sanktionsmöjligheter som FI har enligt regelverken. Intäkterna är av sådan karaktär att de varierar mellan åren och enstaka böter kan ha stor påverkan på utfallet.

Not 8. Årets kapitalförändring

Belopp i tkr	2018	2017
Resultat avgiftsfinansierad verksamhet	11 391	16 040
Summa	11 391	16 040

Årets kapitalförändring består av resultatet för verksamheten tillståndsprövning.

Not 9. Balanserade utgifter för utveckling

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
IB anskaffningsvärde	201 950	193 347
Årets anskaffningar	18 761	18 896
Årets utrangeringar	-66 422	-10 293
UB anskaffningsvärde	154 289	201 950
IB ackumulerade avskrivningar	-136 482	-120 853
Årets avskrivningar	-22 631	-25 922
Året nedskrivning	-	-
Årets utrangeringar	66 422	10 293
UB ackumulerade avskrivningar	-92 691	-136 482
Bokfört värde	61 597	65 468

Balanserade utgifter för utveckling består till största delen av it-system som FI utvecklar för rapportering, analys och distribution av finansiell data.

Not 10. Rättigheter och andra immateriella tillgångar

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
IB anskaffningsvärde	6 558	2 862
Årets anskaffningar	3 167	4 051
Årets utrangeringar	-	-355
UB anskaffningsvärde	9 725	6 558
IB ackumulerade avskrivningar	-1 961	-1 533
Årets avskrivningar	-1 980	-783
Årets utrangeringar	-	355
UB ackumulerade avskrivningar	-3 941	-1 961
Bokfört värde	5 784	4 597

Not 11. Förbättringsutgift på annans fastighet

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
IB anskaffningsvärde	11 956	10 384
Årets anskaffningar	1 091	1 572
Årets utrangeringar	-1 211	-
UB anskaffningsvärde	11 836	11 956
IB ackumulerade avskrivningar	-6 648	-5 355
Årets avskrivningar	-1 549	-1 293
Årets utrangeringar	1 211	-
UB ackumulerade avskrivningar	-6 987	-6 648
Bokfört värde	4 849	5 307

Not 12. Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
IB anskaffningsvärde	45 018	36 275
Årets anskaffningar	12 700	11 331
Årets utrangeringar	-4 231	-2 588
UB anskaffningsvärde	53 487	45 018
IB ackumulerade avskrivningar	-25 075	-20 452
Årets avskrivningar	-8 956	-7 052
Årets utrangeringar	3 674	2 429
UB ackumulerade avskrivningar	-30 357	-25 075
Bokfört värde	23 130	19 944

Under 2018 har det bokförda värdet för maskiner, inventarier, installationer m.m. ökat med 3 186 tkr. Det beror på att äldre it-utrustning byts ut i FI:s serverhallar och på en utökning av serverhallarnas kapacitet eftersom datavolymer ökat jämfört med tidigare år.

Not 13. Kundfordringar

Kundfordringar har ökat med 1 047 tkr jämfört med föregående år. Det beror på att FI, den 31 december 2018, hade fordringar för vidarefakturerade kostnader för samarbetet med utvecklingen av ett gemensamt transaktionsrapporteringssystem (TRS II) som betalades i januari 2019, efter förfallodatum.

Not 14. Fordringar hos andra myndigheter

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
Fordran avseende ingående moms	8 010	5 942
Övriga fordringar hos andra myndigheter	286	264
Summa	8 296	6 206

Not 15. Övriga kortfristiga fordringar

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
Uppbördsfordringar	66 016	17 548
Övriga fordringar	13	0
Summa	66 029	17 548

Övriga kortfristiga fordringar har ökat med 48 481 tkr mellan åren. Ökningen beror på att fler fakturor avseende årliga avgifter 2018 betalades i januari 2019, efter förfallodatum, jämfört med inbetalningen av årliga avgifter 2017.

Not 16. Förutbetalda kostnader

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	9 972	8 654
Övriga förutbetalda kostnader	3 841	2 861
Summa	13 813	11 515

Posten övriga förutbetalda kostnader består till största delen av underhållsavtal för it-system.

Not 17. Avräkning med statsverket

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-17 143	-6 986
Redovisat mot inkomstittel	-630 162	-578 683
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	581 289	568 525
<i>Skulder avseende uppbörd</i>	-66 016	-17 143
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	13 182	11 381
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-13 416	-11 381
<i>Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde</i>	-234	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-14 792	-11 681
Redovisat mot anslag	594 271	532 600
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-600 798	-537 180
Återbetalning av anslagsmedel	-	1 470
<i>Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde</i>	-21 319	-14 792
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	583	885
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-376	-302
<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>	207	583
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	-3 710	-1 505
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	594 882	574 052
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-21 878	-19 113
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	-567 873	-557 144
<i>Övriga fordringar på statens centralkonto</i>	1 421	-3 710
Summa	-85 941	-35 062

Not 18. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	96 685	94 075
<i>Beviljad kreditram</i>	25 000	25 000

Not 19. Myndighetskaptal

Belopp i tkr	Balanserad kapitalförändring, avgiftsfinansierad verksamhet	Årets kapitalförändring enl RR	Summa
IB 2018	-7 465	16 040	8 575
Föregående års kapitalförändring	16 040	-16 040	0
Årets kapitalförändring		11 391	11 391
UB 2018	8 575	11 391	19 966

Myndighetskapitalet består av resultatet inom verksamheten tillståndsprövning. Den positiva kapitalförändringen förklaras av att det under 2018 inkom fler ny ärenden jämfört med året innan, vilket resulterade i högre intäkter samtidigt som kostnaderna inte ökade i motsvarande grad. Den 1 juli 2018 sänktes avgifterna för ett antal ärendeslag, bland annat för ägarprövningar. Denna avgiftssänkning har ännu inte fått full effekt på resultatet.

Not 20. Övriga avsättningar

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
Ingående avsättning	4 798	4 082
Årets förändring	532	716
Utgående avsättning	5 330	4 798

Övriga avsättningar avser medel för lokalt omställningsarbete som avsatts i enlighet med det avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de centrala fackliga parterna.

Not 21. Lån i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
Ingående skuld	91 430	99 925
Lån upptagna under året	33 857	33 420
Årets amorteringar	-36 610	-41 915
Utgående skuld	88 677	91 430
<i>Beviljad låneram</i>	<i>120 000</i>	<i>120 000</i>

FI:s anläggningstillgångar finansieras med lån i Riksgälden.

Not 22. Övriga kortfristiga skulder

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
Personalens källskatt	9 227	8 772
Utredningskonton	36	22
Skuld till egen personal	-89	-72
Summa	9 174	8 722

Not 23. Upplupna kostnader

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
Upplupen lön inkl. sociala avgifter	-	1 651
Semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	25 238	23 349
Övriga upplupna kostnader	2 738	2 280
Summa	27 976	27 280

Not 24. Oförbrukade bidrag

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	93	449
Bidrag från internationella organisationer	-	130
Summa	93	579

Bidrag från MSB används för arbetet med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn. Det oförbrukade bidraget kommer att återbetalas till MSB under första kvartalet 2019.

Not 25. Övriga förutbetalda intäkter

Belopp i tkr	2018-12-31	2017-12-31
Ansökningsavgifter, periodiserade	6 451	12 698

FI periodiserar inbetalningar av ansökningsavgifter för tillståndsprövning som är större än 500 tkr.

De periodiserade ansökningsavgifterna har minskat med 6 247 tkr sedan föregående år. Det beror på några få stora ärenden som inkom 2017 och som har handlagts under 2018.

Not 26. Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter

Anslaget 1:3 ap. 1 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram) används för att betala medlemsavgifter till Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Verksamheterna inom dessa myndigheter är fortfarande under uppbyggnad. Det anslag FI tilldelats är beräknat utifrån de avgifter FI kommer att betala när myndigheternas verksamheter är fullt uppbyggda. Det låga

anslagsutfallet förklaras av att denna uppbyggnad ännu inte har realiserats fullt ut.

Not 27. Samordningsorgan för tillsyn över bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism

Från och med 2018 övergick ansvaret för samordningsorganet för tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism enligt förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism till Polismyndigheten.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

Belopp i tkr	2018	2017	2016	2015	2014
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad	120 000	120 000	130 000	120 000	110 000
Utnyttjad	88 677	91 430	99 925	99 265	92 500
Kredit på räntekontot					
Beviljad	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Utnyttjad	-	-	-	-	-
Räntekontot					
Intäkter	-	3	5	-	188
Kostnader	453	336	243	145	-
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat enl. regleringsbrev	94 500	92 200	77 000	81 041	83 400
Utfall	113 396	115 030	91 784	86 033	103 779
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Beräknat enl. regleringsbrev	739 000	587 000	568 577	521 943	448 000
Utfall	630 162	578 683	590 435	574 906	454 069
Anslagskredit					
Anslag 2:1:11, beviljad	30 139	25 609	24 552	13 575	20 863
Anslag 2:1:11, utnyttjad	-	-	-	-	-
Anslag 2.1:3, beviljad	1 755	1 435	1 215	915	715
Anslag 2.1:3, utnyttjad	-	-	-	-	-
Anslagssparande					
Anslag 2:1:3	4 368	2 969	1 419	585	432
Anslag 2:1:11	21 318	14 791	11 681	16 580	11 458
Personal					
Årsarbetskrafter*	473	419	381	364	339
Kvinnor	249	-	-	-	-
Män	224	-	-	-	-
Medelantalet anställda*	491	432	397	375	350
Kvinnor	263	-	-	-	-
Män	228	-	-	-	-
Driftskostnad					
Driftskostnad (RR)	679 441	610 627	558 157	535 521	492 187
Driftskostnad per årsarbetskraft (tkr)	1 436	1 457	1 465	1 471	1 452
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	11 391	16 040	1 694	-8 842	18 475
Balanserad kapitalförändring	8 575	-7 465	-9 159	-317	-18 792

* Från 2018 redovisas uppgifterna per kön.

STYRELSENS ERSÄTTNINGAR UNDER 2018 OCH ÖVRIGA UPPDRAG

Styrelseledamöter	Arvoden och övriga ersättningar, belopp i kr
Sven-Erik Österberg, ordförande	100 000
Maria Bredberg Pettersson, vice ordförande	75 000
Marianne Eliason	55 000
Anders Kvist (t.o.m. 2018-03-07)	10 201
Peter Englund (fr.o.m. 2018-06-29)	36 820
Astri Muren	55 000
Hans Nyman	55 000
Mats Walberg	55 000
Erik Thedéen, generaldirektör FI	1 668 741

Nedan redovisas övriga uppdrag som FI:s styrelseledamöter har som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Styrelseledamöter	Uppdrag
Sven-Erik Österberg, ordförande	Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse
Maria Bredberg Pettersson, vice ordförande	Ingår i Fortifikationsverkets styrelse Ledamot i Ekonomistyrningsverkets insynsråd
Marianne Eliason	Inga övriga uppdrag
Peter Englund	Styrelseledamot Tredje AP-fonden Ledamot Finanspolitiska rådet
Anders Kvist	Inga övriga uppdrag
Astri Muren	Ledamot i styrelsen för Stockholms universitet
Hans Nyman	Vice ordförande Trafikskadenämnden
Mats Walberg	Inga övriga uppdrag
Erik Thedéen, generaldirektör FI	Ledamot i Arbetsförmedlingens styrelse Stiftelsen Smarta samtal SNS Förtroenderåd

Intern styrning och kontroll

Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll och Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter anger att intern styrning och kontroll ska omfatta riskanalys, kontrollåtgärder och uppföljning av intern styrning och kontroll samt dokumentation av dessa tre delar. Dessa obligatoriska moment är införda och etablerade på FI.

Under 2018 har en rad insatser genomförts för att stärka den interna styrningen och kontrollen ytterligare, bland annat:

- Ny process för styrning, kommunikation och uppföljning av it-prioriteringar.
- Beslut om att skapa ett eget it-område för att stärka styrningen.
- Nya interna styrdokument om bland annat informationssäkerhet, upphandling, representation, kontinuitetshantering, dataskydd, miljöarbetet och incidenthantering.
- Översyn av processer för tillståndsprövning och anmälningar.
- Beslut om att skapa en gemensam tillståndsavdelning för att effektivisera ärendehantering.
- Utveckling av nya rutiner för säker informationshantering, fakturering och upphandling.

Styrelsen har fått ett särskilt underlag som beskriver FI:s övergripande styrning och en uppföljning av arbetet med intern styrning och kontroll (samma diarienummer som denna årsredovisning).

Underlaget visar att identifierade risker har adresserats med kontrollåtgärder, att verksamhetsplanen följts i hög utsträckning samt att myndigheten hushållit väl med statens medel. Insatser har genomförts mot de främsta riskerna/avvikelser som noterades inför 2018 – långa handläggningstider för tillståndsprövning och hög extern personalrörlighet – och båda har utvecklats i positiv riktning.

Underlaget visar också att några planerade aktiviteter är försenade i olika omfattning. Det gäller främst några av de större it-projekten, utbildning om informationssäkerhet och översyn av sanktionsprocessen. Det finns även behov av att fortsätta arbetet med rutiner för att hantera dataskyddsförordningen och med att stärka it-styrning och systemförvaltning.

Årsredovisningens undertecknande

VÅRT STÄLLNINGSTAGANDE

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 19 februari 2019

Sven-Erik Österberg
styrelseordförande

Maria Bredberg Pettersson
vice ordförande

Marianne Eliason
styrelseledamot

Peter Englund
styrelseledamot

Astri Muren
styrelseledamot

Hans Nyman
styrelseledamot

Mats Walberg
styrelseledamot

Erik Thedéen
generaldirektör

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon +46 8 408 980 00
Fax +48 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se

www.fi.se